

Закон о општинама, 1933.

Садржај

I Опште одредбе (§ 1–14)

II Чланови и становници општине (§ 15–24)

III Организација

А. Општински одбор (§ 25–68)

Б. Општинска управа и претседник (§ 69–75)

IV Делокруг општине (§ 76–80)

V Надлежност општинских органа (§ 81–84)

VI Општински службеници (§ 85–91)

VII Општинске финансије (§ 92–109)

VIII Посебни делови општина, њихова организација и надлежност (§ 110–120)

IX Надзор државне управе (§ 121–134)

X Правна средства (§ 135)

XI Прелазна и завршна наређења (§ 136–149)

Упутства за састав општинских буџета, 1935.

Правилник о утрошку канцеларијског и другог материјала, употреби прибора и намештаја и употреби кредита за поштанско-телеграфско-телефонске трошкове, 1932.

Закон о општинској мерини (кантарини), 1896.

Правила о вршењу Закона о општинској мерини (кантарини), 1896.

Закон о бирачким списковима, 1931.

552
(Ч9г.1)

ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених судском и админи-
стративном праксом
Издаје Др. ГОЈКО НИКЕТИЋ

СВ. 211

ЗАКОН О ОПШТИНАМА

ДРУГО ИЗДАЊЕ



БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. д.
12 Кнез Михаилова улица 12

1935

4335

211 СВ. ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених судском и административном праксом

САНДОВАЛ

Издајен Артемијем КОНИКЕТИЋ

ДОКУМЕНТАЦИОНА РЕЛАТНОСТ

Inv. br.

5060

SIGN.

~~ДОКУМЕНТАЦИОНА РЕЛАТНОСТ~~

~~Inv. br. 5060~~

~~SIGN.~~

ЗАКОН
О ОПШТИНАМА

ДРУГО ИЗДАЈЕ



БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. д.
12 Кнез Михаилова улица 12
1935

САДРЖАЈ

| | Страна |
|--|--------|
| 1^о Закон о општинама | |
| I Опште одредбе (§ 1–14) – – – – – | 5 |
| II Чланови и становници општине (§ 15–24) – – – – – | 8 |
| III Организација | |
| A. Општински одбор (§ 25–68) – – – – – | 12 |
| B. Општинска управа и претседник (§ 69–75) – – – – – | 31 |
| IV Делокруг општине (§ 76–80) – – – – – | 33 |
| V Надлежност општинских органа (§ 81–84) – – – – – | 36 |
| VI Општински службеници (§ 85–91) | 39 |
| VII Општинске финансије (§ 92–109) | 41 |
| VIII Посебни делови општина, њихова организација и надлежност (§ 110–120) – – – – – | 48 |
| IX Надзор државне управе (§ 121–134) | 51 |
| X Правна средства (§ 135) – – – – – | 55 |
| XI Прелазна и завршна наређења (§ 136–149) – – – – – | 56 |
| 2^о Упутства за састав општинских буџета | 61 |
| Зе Правилник о утрошку канцеларијског и другог материјала, употреби прибора и на- мештаја и употреби кредитига за поштанско- телеграфско-телефонске трошкове – – – – – | 99 |

Страна

| | |
|--|-----------|
| 4 ^о Закон о општинској мерини (кантарини) | 110 |
| 5 ^о Правила о вршењу Закона о општинској мерини (кантарини) | — — — 119 |
| 6 ^о Закон о бирачким списковима | — — 121 |

ЗАКОН О ОПШТИНАМА

од 14 марта, 1933 год.

I Опште одредбе

§ 1 — Општине су самоуправна тела, и правна лица по јавном и приватном праву.

§ 2 — Општине су, по простору на који се рас простире њихова власт, непрекидне — природне и економске — јединице.

Свако земљиште мора бити у саставу једне општине.

Границе сваке општине морају бити погодним знацима видно обележене у природи.

§ 3 — Свака општина мора имати најмање 3.000 становника.

Изузетно, у местима где то захтевају теренске прилике или други посве оправдани разлози, општине могу имати и испод 3.000 становника.

§ 4 — Решавање спорова о границама између општина спада у надлежност среског начелника. Ако је спор између општина двају

срезова, надлежан је бан, а ако је спор између општина разних бановина, Министар унутрашњих послова.

§ 5 — О поправкама граница између поједињих општина, на захтев које од интересованих општина, решава бан, а ако су у питању општине разних бановина, Министар унутрашњих послова.

Пре решења позваће се заинтересоване општине да се међусобно споразумеју.

§ 6 — Спајање општина у границама једнога среза може се извршити, ако то затраже дотични општински одбори у седницама у којима су присутне две трећине одборника. То се може извршити и по писменом тражењу већине бирача дотичних општина.

Стварање нових општина разгруписавањем у границама једнога среза може се извршити по писменом тражењу већине бирача оних места, која би улазила у нове општине.

Одвајање места из једне општине и придавање другој у границама једнога среза може се извршити по писменом тражењу већине бирача тога места и пристанку одбора оне општине којој се то место придаје.

Слука се доноси Краљевим указом на предлог Министра унутрашњих послова, пошто се у случају из друге реченице става 1 и у случају из става 2 и 3 прибаве и мишљења дотичних општинских одбора.

§ 7 — При раздвајању, ако се поједина места која долазе у питање у погледу права и обавеза као и расподеле општинских службеника не могу споразумети у року од три месеца, спор ће се предати на решење, најдаље у року од месец дана, избраном суду који образује надзорна државна власт. У избрани суд бирају по два претставника интересоване стране, а ако се судије у погледу претседника не сложе, њега ће одредити бан. Општински службеници дужни су према споразуму општина, односно одлуци избраног суда, преузети службу, ако одговара њиховом досадашњем положају.

§ 8 — Послове око организовања нове општине припремиће и спровешће најдаље у року од три месеца органи оне општине која новој општини даје највише становника.

§ 9 — У случају промене обима општина по одредбама § 6 нови избори у свима заинтересованим општинама извршиће се у року од три месеца после обнародовања указа.

§ 10 — Јме и седиште општине одређује се Краљевим указом на предлог Министра унутрашњих послова.

§ 11 — Укази по § 6 и 10 добијају обавезну снагу по обнародовању у Службеним новинама.

§ 12 — Свака општина мора употребљавати печат на коме ће у средини бити државни грб, а унапоколо име општине и среза у коме се налази.

§ 13 — Свака општина дужна је имати у своме седишту на подесном и угледном месту зграду за општинску управу — општински дом. Зграда мора имати просторије: за канцеларију општинске управе, за чекаоницу, за седнице општинског одбора као и за општинску стражу и притвор (одвојено за мушки и женске).

§ 14 — За подмирење поједињих потреба, које се могу задовољити само заједничким радом или заједничким материјалним сретствима две или више општина, општине се могу удруживати по одобрењу бана. О раздружењу одлучују општине, а и бан може о томе одлучити.

II Чланови и становници општине

§ 15 — Члан општине може бити само држављанин Краљевине Југославије. Сваки држављанин мора бити члан једне општине.

Завичајност је исто што и чланство једне општине по овом закону.

Чланство једне општине губи се само кад се стекне чланство друге општине по прописима овога закона, или губитком држављанства.

§ 16 — По закону жена добија чланство мужа, малолетна брачна деца оца, ванбрачна малолетна деца мајке, малолетна позакоњена деца оца од дана рођења, а усвојења малолетна деца усвојитеља; находчад стичу чланство у општини у којој су нађена.

Државни службеници и јавни самоуправни службеници, као и свештеници, по закону су чланови општине у којој је њихово стално службено седиште, осим ако у року од три месеца од дана одлуке о промени службеног седишта изјаве да задржавају старо чланство.

Законито разведенa жена задржава чланство у општини којој је припадала у тренутку развода брака; ако је брак поништен, враћа се у чланство општине којој је припадала пре удаје, а задржава чланство добивено по мужу, ако у року од три месеца од дана поништаја брака изјави да то жели.

§ 17 — За пријем у чланство друге општине потребно је:

- 1 да молилац ужива часна права;
- 2 да се не налази под судском истрагом или оптужбом за дела која подвлаче губитак часних права;

З да може издржавати себе и своју породицу.

Одлуку о пријему доноси општински одбор, који пријем не може одбити, ако су испуњени предњи услови и ако је молилац најмање пет година стално настањен у тој општини.

Општина о одлуци о пријему у чланство извештава ону општину којој је молилац до-

тле припадао. Без овог извештаја општина не може никога избрисати из списка својих чланова.

Ако је неко лице стално настањено најмање десет година у једној општини, а она не може против њега с погледом на то време ставити приговор наведен под тач. 1 овог параграфа, нити може против њега ставити приговор из тач. 2 овог параграфа, по закону је стекло чланство ове општине и изгубило у општини у којој га је до тада уживало, осим ако изјави да задржава досадашње чланство и докаже да надлежна општина на то пристаје.

§ 18 — Спорове о чланству једног лица између општина решава општа управна власт првог степена.

§ 19 — Лицу, за које се не може утврдити којој општини као члан припада, одредиће се чланство оне општине у којој је рођен. Ако се ова не може утврдити, онда оне општине у којој је последњих пет година било најдуже настањено, а ако се не може и ово утврдити, онда оне општине у којој се налази, све дотле док се не утврди његово право чланства.

§ 20 — Лица која буду примљена у држављанство, ако нису уз молбу поднела обећање једне општине да ће их прimitи у чланство, чланови су у првом реду оне општине

у којој су рођена, у другом реду оне општине у којој су стално настањена, и најзад оне општине у којој се желе стално настанити, што ће се у решењу о пријему у држављанство означити.

§ 21 — Општина може изабрати за почасне чланове општине лица заслужна за земљу и општину.

§ 22 — Чланови општине који осиромаше, а не могу привређивати, и ако немају кога ко би их по закону био дужан издржавати и помоћи, односно у колико немају права на помоћ по ком другом закону, или не уживају то са које друге стране, имају право на издржавање односно на помоћ из општинских средстава, односно из средстава доброврорних установа којима општина рукује.

§ 23 — Становници општине, и ако нису чланови, имају права на становање у општини у колико то није важећим прописима друкчије одређено, као и право уживања општинских добара и установа определених за јавну употребу, а тако исто имају и све дужности у подношењу општинских терета.

§ 24 — Свака је општина дужна водити списак свога становништва, а одвојено списак својих чланова, и издавати на захтев о томе јавне исправе.

III Организација

A Општински одбор

§ 25 — Општински одбор састоји се:

1 у општинама од 3.000 до 5.000 становника из 24 одборника;

2 у општинама од 5.000 до 8.000 становника из 30 одборника;

3 у општинама од 8.000 становника или више из 36 одборника.

У општинама у којима је изузетно број становника мањи од 3.000 општински одбор се састоји из 18 одборника.

Број општинских одборника, одређен овим законом, може се смањити општинским статутом који одобрава бан; али смањење може бити највише за једну трећину законом одређеног броја одборника.

§ 26 — Општински одбор бира се општим, једнаким, непосредним и јавним гласањем на три године.

Бирачку способност имају сви становници који су уведени у бирачки списак општине према закону о бирачким списковима.

§ 27 — За општинског одборника може бити изабран онај члан општине који има бирачко право према закону о бирачким списковима и који је навршио 25 година, а није искључен од избора.

§ 28 — Не могу бити одборници:

1. општински службеници док су у активној служби;

2. чиновници оних власти које над општином воде непосредан надзор;

3. они који су са општином у парници док се парница не сврши;

4. општински набављачи, предузимачи општинских радова и закупци општинских добара и прихода;

5. они који имају о управи општинске имовине или о управи којег општинског завода, или о повереном им од општине каквом послу рачун положити, док то не учине;

6. они који се без оправданог разлога нису примили одборничке дужности приликом последњег избора;

7. они који стално уживају издржавање или потпору из општинских или других јавних представа осим државних;

8. они који су у сродству по крви до четвртог или по браку до другог степена заједно са претседником или члановима управе.

§ 29 — Лица која не говоре и не пишу службеним језиком, и лица која се налазе у активној државној или самоуправној служби, као и свештеници, не могу бити стављени као кандидати на прва шест места кандидатске листе.

§ 30 — Редовне изборе за општинске одборнике наређује бан по облашћењу Министра унутрашњих послова.

На пет дана пред редовне изборе не може никаква власт позивати бираче на никакве скупове, као: на заједнички рад или кулук, или на војничке смотре или вежбања, осим случаја преке опасности; тако исто не може позивати ни поједине бираче, осим у случајевима неодложне потребе или у случајевима ислеђивања злочина или преступа ма које врсте. Ако су бирачи били раније позвани или искупљени, мораће се распустити на три дана пре избора.

§ 31 — Гласање се врши по бирачким списковима на онолико места, колико тих спискова има, а гласачко место мора бити на подручју исте општине. Гласање се не може вршити по богољама.

Дан избора, место где ће се гласати и зграде у којима ће се гласати општинска управа ће објавити најмање 30 дана пре дана одређеног за избор; у тај рок не рачуна се дан огласа и дан избора.

§ 32 — За свако место где се гласа биће образован бирачки одбор који се састоји из три члана и исто толико заменика.

§ 33 — У општинама где се гласа на више места постоји и главни бирачки одбор који се састоји из свих претседника појединих гласачких места и једног општинског одборника или његовог заменика.

§ 34 — Бирачки одбори одлучују већином гласова. У случају равне поделе гласова сматра се да је усвојено оно за шта је гласао претседник.

Претставници кандидатских листа имају право присуствовати раду бирачког као и главног бирачког одбора за све време избора и стављати примедбе које се на захтев уносе у записник.

§ 35 — Бирачи могу гласати сваки само једанпут, само лично, само на гласачком месту своје општине и само за једну од утврђених кандидатских листа.

Претседник и чланови бирачких одбора гласаје на оном гласачком месту где су одређени.

§ 36 — Избор ће се вршити по кандидатским листама које морају садржати онолико кандидата и заменика колико општина има одборника, изузев случаја из § 48.

§ 37 — Кандидатска листа садржи: породично и рођено име, занимање и стан кандидата и заменика; датум и место издања и потписе предлагача.

У општинама у којима има посебних дела према одељку VIII кандидатска листа мора садржавати најмање по једног кандидата и заменика из сваког посебног дела.

Кандидатска листа може имати свога претставника или заменика у бирачком одбору.

То ће се назначити на кандидатској листи испод имена кандидата. Код општина где се гласа на више места, претставник и заменик може се одредити за свако место.

§ 38 — Кандидатска листа предаје се у два оригинална примерка надлежном српском односно првостепеном (окружном) суду на потврду непосредно или преко претседника општине најдаље до осмог дана пре избора.

У случају да је листа предана претседнику општине, он је мора послати суду на поступак у року од 24 сата. Листе предају два писмена предлагача чије се изјаве стављају у записник.

Уз оригиналне листе предаје се писмен пристанак кандидата за одборнике и заменике и по један примерак кандидатске листе за свако гласачко место без имена предлагача.

Надлежни суд, у року од 48 сати од пријема, прегледа листу и, пошто се увери да је она прописно састављена, потврђује је. У противном је одбације, о чему подносиоце извештава решењем.

Сд потврђене листе суд један примерак задржава за своју архиву, један предаје подносиоцима, а оне без имена предлагача шаље општини да их преда бирачким одборима.

Решење суда о одбијању и потврди кандидатских листа је коначно.

§ 39 — Кандидатска листа може се упути суду и поштом препоручено. Дан предаје пошти сматра се као дан предаје суду.

4 Искључење и изузеће управних органа

§ 15 — Управни орган искључиће се од рада у предметима:

1) у којима је странка или сам, или његова жена (муж), иако је брак разведен или растављен, или заручница (заручник), или који сродник по крви у правој линији, или у побочној линији до четвртог, или по браку до другог степена, иако брак више не постоји;

2) у којима је странка његов поочим, по мајка, усвојеник, хранилац или храњеник;

3) у којима је странка његов или његове деце крштени кум, или обратно;

4) у којима је био или је још пуномоћник, пословођа, старалац (штитник или скрбник), стараник, — или је пак сведочио о ствари или вештачи;

5) у којима је пуномоћник лице с којим је крвно сродан у правој линији, а у побочној линији или по браку до другога степена;

6) у којима други важни разлози очигледно стављају у питање његову пуну непријатарство;

7) у којима је, у нижем степену, донео ожалбену одлуку.

§ 16 — (1) Кад постоји који од разлога наведених у § 15, сам управни орган известиће, по службеној дужности, старешину власти, који ће по том предмету или сам предузети рад или ће га дати у рад другом организму.

(2) Кад такав разлог постоји код старешине надлештава, предаје је свар свом за



конском заменику, а уједно о томе известити своју непосредно претпостављену власт.

(³) Ако старешина нема таквог заменика, или би остали органи исте власти били искључени, или је уопште неупутно употребљавање подређених органа искљученог лица, претпостављена власт обавиће потребни рад сретством нарочитог органа или ће за овај рад овластити другу једнородну власт, која се налази на њеном подручју. Оваква одлука претпостављене власти не може бити предмет жалбе. Одлуке донесене тим путем сматраје се као да их је донела надлежна власт.

§ 17 – (1) Из разлога наведених у § 15 странка може тражити изузеће органа, и то чим сазна, који ће орган предузећи процесни рад. Доцније странка може тражити изузеће само ако за разлог касније сазна или ако разлог касније наступи.

(²) Странка мора при томе учинити вероватним оне околности, због којих тражи изузеће органа.

(³) О овоме предлогу странке одлучује старешина власти, а кад се ради о њему самоме, претпостављена власт.

(⁴) Одлука о уважавању предлога не може бити предмет жалбе.

(⁵) Ако решавајући орган нађе, да странка покретањем овог предлога иде само на одуговлачење поступка, одбациће предлог и уз то странку казнити због обести (§ 67), где то буде било потребно.

§ 18 – Управни орган, за кога постоји који од разлога наведених у § 15, обавиће, уколико се не би могла одмах наћи замена, само најнужнији рад, који се не може никако одложити.

5 Тумачи

§ 19 – За тумаче важиће сходно одредбе о вештацима.

Глава друга. – Странка и њено заступништво

§ 20 – (1) Способност бити странком и способност за самостално вршење процесних радњи као странка оцењује се, у недостатку посебног прописа, по начелима грађанског права.

(²) По специјалним правним прописима, а, где оваквих нема, по прописима грађанског права оцењиваће се, ко је законски заступник поједине странке, (на пример процесно неспособне странке односно правних лица и разних удружења), и да ли ови законски заступници треба да имају за коју процесну радњу специјално овлашћење.

§ 21 – (1) Уколико власт по управним прописима или по природи ствари не тражи изрично лично присуство, странка или њен законски заступник може овластити пуномоћника за заступање.

(²) И поред пуномоћника може сам властодавац у властито име давати изјаве, а може и власт добављати потребне изјаве непосредно од властодавца. Ако су изјаве различичне, важи изјава властодавчева.

(³) Ако странка и није за неки предмет одредила пуномоћника, може приступити власти у пратњи свога помагача, који може једино њој давати обавештења и савете. И сама дужност личног присуства не лишава још странку права да се послужи с овим помагачем.

§ 22 – (¹) За пуномоћника се може поставити свако својевласно лице.

(²) Ни као пуномоћници ни као помагачи не могу се примити таква лица која су власти позната као пискарачи (надриписари).

§ 23 – (¹) Пуномоћије се може издати писмено или усмено, дано у записник код савеље власти. Писмено пуномоћије задржаваће се код власти у изворнику или препису.

(²) Ако је пуномоћије дато приватном исправом (§ 84) и посумња се у његову истинитост, може власт наредити, да се поднесе оверено пуномоћије.

(³) Изузетно власт не мора у предметима мање важним тражити нарочито пуномоћије, ако су пуномоћници познати власти као чланови породице, кућанства, послодавци, намештеници, и уз то поуздані људи, — а нејма нарочите сумње о постојању и обиму пуномоћија. Ово се мора нарочито записнички конкретстатовати.

(⁴) Обим овлашћења цени се по одредбама пуномоћија и грађанског права.

(⁵) У погледу процесних радњи пуномоћије не престаје смрћу властодавца ни променом његове способности за вршење процесних радња или променом његовог законског заступства. Но правни следбеник властодавца односно нови законски заступник може у свако доба опозвати старо пуномоћије.

§ 24 – Власт ће у сваком ступњу поступка, по службеној дужности, пазити, да ли онај који се појављује као странка има способност за самостално вршење процесних радња као и на овлашћење законског заступника и пуномоћника. Недостатке пуномоћија уклониће сходно одредбама става 2 § 29.

§ 25 – (¹) Ако процесно неспособна странка нема законског заступника, или се има неки рад предузети против лица чије је борављење непознато, може власт, ако то тражи важност и хитност предмета, на трошак странке, поставити скрбника (старатеља) за овај случај. За ствари из надлежности сеоских општина вршиће постављање ових скрбника надлежни срески начелник. О овоме постављању власт ће известити надлежну старатељску власт.

(²) На исти начин поставиће се скрбник и у случају, ако се има извршити какав рад који се не може никако одложити, а дотично лице није могуће благовремено позвати. Ово

постављање важи до пријаве странке, која ће се о обављеном раду обавестити.

(³) Постављено лице дужно је примити се скрбништва, уколико по постојећим прописима о скрбништву не може отклонити ову дужност. Скрбник има у дотичном предмету правни положај законског заступника. Овај ће скрбник учествовати у поступку до пријаве законског заступника односно саме странке или њеног пуномоћника.

§ 26 — Што овај закон одређује за странке, важиће сходно и за њихове законске заступнике и пуномоћнике.

Глава трећа. — Оштећење власти и странака.

1 Поднесци

§ 27 — Поданици (предлози, молбе, пријаве, тужбе и друга саопштења) могу се предавати код власти писмено или телеграфски, а, колико је то по природи ствари могуће, и усмено.

§ 28 — (¹) Из поднеска треба да је видљиво, којој се власти упућује, о чему се ради, шта се тражи, ко га подноси и ко је заступник или пуномоћник, ако буде таквог било, становних лица и датум поднеска.

(²) Писмени поднесак мора својеручно да потпише подносилац односно његов пуномоћ-

ник. Лице које не уме или не може да се потпише ставља свој ручни знак, док његово име исписује писању вешто лице уз назначење свог имена, занимања и пребивалишта.

§ 29 — (¹) Власт је дужна примити поднеске само за време уредовних часова; ако су поднесци усмени, а нису неодговари (као поднесци везани за рок), само у одређене дане. Потоње као и општи уредовни часови оглашују се код сваке власти на видном месту.

(²) Власт не сме само због формалног недостатка поднеска, убрајајући амо и случај где нема потписа подносиоца, напросто одбацити поднесак, већ ће по службеној дужности настојати, да ови недостатци буду уклоњени. Зато ће према потреби одредити подносиоцу, уколико се за њега зна, потребан рок за исправку. Ако се исправка не учини, узеће се као да није ни било поднеска. На ову се последицу има подносилац нарочито упозорити. Ако буде у одређеном року уклоњен недостатак, узеће се као да је поднесак од првог часа исправно предат. Тако ће се поступити и кад је сумњиво, да ли је у истину неки писмени односно телеграфски поднесак потписао одређени подносилац. Сходно наведеном поступиће се и у случају ако је потребно, да подносилац записнички призна предвлашћу садржину поднеска.

§ 30 — Ако поднесак обухвата више предмета, које треба засебно решавати, то ће власт приступити решењу оног који је прво поме-

нут, а за остале упутиће подносиоца на засебне поднеске. И овде ће се према потреби примењивати став 2 § 29.

§ 31 — Власт је дужна на усмен захтев подносиоца потврдити пријем.

2 Позивање

§ 32 — Власт је овлашћена, да позива лица, која пребивају или бораве (тач. 3 § 5) на њеном управном подручју или ту стално врше неку привредну делатност, а чије је присуство потребно. На усмену расправу могу се изнимно позвати и таква лица, која станују на другом управном подручју, ако се тиме може, без веће штете по тако позвано лице, поступак убрзати и упростити.

§ 33 — ⁽¹⁾ У позиву се, осим тачне адресе позваног лица и власти која позива, назначује место, време и предмет рада, у коме се својству позива (као странка, сведок, вештак итд.) и која помоћна и доказна средства мора донети. Даље се назначује, да ли је позвано лице дужно лично претстати и да ће га постићи законске последице, ако се не одазове позиву. Последице из става 2 § 34 назначиће се само, кад томе има места према природи предмета.

⁽²⁾ Време треба по могућности што тачније одредити не само по дану него и по часу. Где и уколико то допушта природа ствари,

власт може оставити на вољу позваном лицу да место личног претстанка до одређеног дана преда потребну писмену изјаву.

⁽³⁾ Ако је лице које се позива у таквој јавној служби, да му се због јавне безбедности или других јавних интереса мора поставити заменик за време док је спречено, обавестиће се једновремено о том његов претпостављени старешина. Овај пропис вреди и онда, кад се позива службеник или радник, који врши какву службу у приватном предузећу општег јавног значаја (као већег превозног, водоводног, расветног, или сличног предузећа).

Наредбом III Бр. 6432 од 4 фебруара, 1931 год., Министар унутрашњих послова прописао је следећи образац ка § 33 Закона о општем управном поступку:

Надлештво

Лично достављање по § 48
Зак. о општ. упр. пост. је
обавезно — није обавезно.

ПОЗИВ

| | | | | | | | | | | | | | |
|--|---|--|-------------|-----------------------|--|-----------|--|-----------|-----------------------------------|----------------------------|-------------------------|-----------------------------|---|
| Позива се | занимање | | | | | | | | | | | | |
| из | улица | да као странка, сведок, заступник, | бр. | по предмету | | · · · · · | | · · · · · | предстане с овим позивом код овог | надлештва собе бр. | на дан месеца | 19 г. у | часа лично или пошаље свог о- влаштеног пуномоћника. |
| да као странка, сведок, заступник, | бр. | | | | | | | | | | | | |
| по предмету | | | | | | | | | | | | | |
| · · · · · | | | | | | | | | | | | | |
| · · · · · | предстане с овим позивом код овог | | | | | | | | | | | | |
| надлештва собе бр. | на дан месеца | | | | | | | | | | | | |
| 19 г. у | часа лично или пошаље свог о- влаштеног пуномоћника. | | | | | | | | | | | | |

Позвани треба да са собом понесе

Ако је позвани спречен, да се одазове овом поизиву, мора о томе известити ово надлештво по ставу 1 § 34 Зак. о општ. упр. пост.

Ако би због недоласка позваног лица био потребан поновни рад с новим процесним трошковима, сносиће их позвани по ставу 2 § 34 Зак. о општ. упр. пост.

Ако се позвани неоправдано не одазове овом поизиву, извршиће се одмах противу њега по ставу 2 § 34 и § 162 Зак. о општ. упр. пост. принудна казна биће по ставу 2 § 34 и § 163 Зак. о општ. упр. пост. принудно предведен.

У 19 . . . г.

Бр. (М. П.)

Примедба: Лично достављање по § 48 Зак. о општ. упр. пост. је обавезно, ако се позваном лицу прети принудним средствима по ставу 2 § 34 или ако се уопште ради о поизиву за расправу према ставу 2 § 74 Зак. о општ. упр. пост.

§ 34 – (1) Ко није спречен болешћу или другим оправданим разлозима, дужан је одати званични поизив. Ако је наређен лични претставник, он мора за 24 часа по достави поизивања или по престанку немогућности за извештавање известити власт о запрекама које му спречавају лично долажење. Ако се таква запрека доцније појави, мора одмах након тога известити.

(2) Ко се неоправдано не одазове поизиву, који му је лично достављен (§ 48), може се на

то принудити оним принудним сретствима (§§ 162 и 163), којима му је припремено у поизиву. Кад тако недолажење проузрокује поновни рад с новим процесним трошковима, тако лице сносиће и све оне трошкове који су његовом кривицом настали. Против лица које није странака, посебном одлуком изриче се сношење таквих трошкова, против које одлуке може исто лице као и заинтересоване странке уложити самосталну жалбу.

(3) Ако се поизив не одазове лице које је у активној служби војске, морнарице, жандармерије, финансијске контроле, пограничне страже као и униформисано лице јавне безбедности, обратиће се власт на претпостављенога старешину тога лица с молбом, да то лице казни и нареди, да се доведе.

3 Записник

§ 35 – О усменом изјашњењу пред влашћу као и о службеном раду саставља се записник (протокол).

§ 36 – Сваки записник садржаваће:

1) место, време и предмет рада и, где то буде потребно, кратак приказ стања ствари;

2) означење власти, имена службеника који руководи радом и следујућих службених органа, присутних странака и осталих лица, која учествују у раду;

3) својеручни потпис органа који руководи радом као и потпис записничара, ако буде таквог било;

4) потпис странака и других у раду судељујућих лица, а ако су ова неписмена, потписаће их једно писмено лице (не руковаоца рада).

(²) У записник о усменом изјашњењу улази битна садржина истог.

(³) У записник о службеном раду улази тачан и кратак ток и садржај рада. У записник се увршћују све одлуке издане за време рада. Важна изјашњења странака, сведока или вештака увршћују се што тачније, ако буде било потребно с њиховим властитим речима.

(⁴) Ако се саслушање врши преко тумача, означиће се на ком је језику дано изјашњење и ко је био тумач.

§ 37 – (¹) Сваки записник односно његов део (став 2) прочитаће се саслушаним или лицима која иначе у раду судељују, након чега ће се исти потписати. Ако записник садржи више оделитих листова парапираће их руковаоца рада.

(²) Ако неко неће да потпише или се удаљи пре закључка записника односно оног дела записника који садржи његово изјашњење, руковаоц ће ово нарочито у записнику утврдити и навести разлог зашто је ускраћен потпис. Ово се засвежочава на начин предвиђен у тач. 4 става 1 § 36.

(³) Ако се рад не може истога дана свршити, унеће се сваког дана засебно у исти записник оно, што је тога дана урађено и ово прописно потписати.

§ 38 – У већ потписаном записнику не сме се ништа брисати, додавати или мењати. Места која су прецртана још за времена састава записника морају остати читљива. Исправке и прецртана места морају се у записнику назначити или од стране руковаоца рада парапирати. Битна надопуњења стављају се у истом записнику уз потпис односних лица.

§ 39 – Ако неко приговори, да је извесно изјашњење у записник унешено непотпуно или нетачно, или да уопште приказ садржине рада не одговара његовом правом току, забележиће се такав приговор у записнику заједно с наведеним разлогима.

§ 40 – Записник је јавна исправа и потпун доказ о току и садржини рада односно изјашњења, у колико је састављен по предњим одредбама и уколико изрично није изјављено противљење (**§ 39**). Противдоказ се не искључује.

4 Забелешка у спису

§ 41 – (¹) Службена опажања, саопштења која су власти стигла телефоном, затим усмене упуте и одредбе, које се не издају написмено, као и околности које се тичу само унутрашње службе власти, утврђују се, према потреби, кратком забелешком у самом спи-

су, уколико не би било повода за састав записника.

(2) Службени орган ће ову забелешку датирати и својеручно потписати.

5 Разгледање списка и обавештавање о току поступка

§ 42 — (1) Власт ће странкама допусти-ти, да разгледају дотичне списе као и да узимају, о свом трошку, преписе истих. Разгле-дање односно препис врши се под надзором службеног органа за време које је одређено за примање усмених поднесака (став 1 § 29).

(2) Од тога се начелно искључује запи-ник о већању, док се нацрти решења и разни други списи повериљиве природе искључују у оном случају, ако се то противи јавном инте-ресу односно оправданом интересу једне стран-ке или трећих лица, као и у случају, кад би се тиме могла осујетити сврха поступка.

(3) Исто ће се уз предње услове допу-стити и лицу, које није у дотичној ствари странка, ако учини вероватним свој правни интесес за то. Оваква лица се могу, у вре-ме одређено за примање усмених поднесака, обавештавати код власти о току поступка.

Глава четврта. — Достављање.

1 Начин достављања

§ 43 — (1) Достављање бива по правилу поштом, а, ако власт сматра за подесније, преко властитих органа, преко општине, или

државних месних полицијских власти. Државне полицијске власти нису дужне вршити достав-љања писмена општинских власти.

(2) Службеници власти могу вршити до-стављање само у подручју своје надлежности.

(3) Начин достављања одређује власт, чи-ја се одлука има доставити.

§ 44 — (1) У месту где се достављање има извршити достављаће се редовно у стану, пословној просторији, радионици, или писарни-ци адресата; но достава је правоваљана ма где и ма кад да је адресату учињена; осим ако ју је он одбио по праву које му даје сле-дећи став. Ако неки адресат нема наведених просторија, може му се извршити достављање, гдегод се он затече.

(2) Достављање ван просторија наведених у ставу 1, а тако исто достављање у недељне или празничне дане или по ноћи, сме се врши-ти само по изричном допуштењу власти, ко-ја је одредила доставу. Ово се даје само са на-рочито важних разлога. Допуштење мора би-ти забележено на самом писмену, које се има доставити, као и на омоту, ако се писмено доставља у омоту. Кад нема таквог допуште-ња, адресат није дужан примити писмено. О-граничење достављања у недељне и празничне дане не важи за достављање поштом.

(3) Ако је адресат напустио само привре-менно своје пребивалиште и оставио адресу свог новог стана, који се налази у Краљевини, може се писмено за њим послати.

§ 45 — Ако је адресат овластио неко лице, да прима код поште његове пошиљке, достављаће извршено поштом томе лицу важи као да је извршено самом адресату.

2 Посредно достављање

§ 46 — (1) Кад се онај, коме се има нешто доставити, не затече у стану, може се правовољано доставити сваком одраслом укућанину који се тамо нађе, а достављач зна да припада породици, кућанству или да тамо служи.

(2) Ако се ни таква лица не затеку, може се доставити закуподавцу (порабодавцу) или чувару куће који ту станује, ако ови на то пристану.

(3) Ако се достављање има да изврши у радионици, пословној просторији или писарници, а адресат се ту не затече, може се доставити коме од присутних одраслих лица, за које достављач зна да припада породици или да је ту намештено.

§ 47 — (1) Кад се не може доставити ни непосредно лицу коме треба да се достави, ни по § 46, достављач ће положити писмено, ако се достава имала извршити преко поште, код поште места достављања (став 1 § 44), а у осталим случајевима код општине места достављања. Писмену обзнату о том прибиће достављач на врата стана, пословне просторије, радионице или писарнице у присуству

Ако је из оправданих разлога уважена оставка претседника, може задржати звање општинског одборника.

§ 74 — До увођење у дужност нове општинске управе стара управа врши дужности.

§ 75 — Служба претседника и чланова управе је почасна.

У општинама где служба претседника заузима све или већи део радног времена, општински одбор може одредити општинским статутом претседнику сразмерну награду у облику годишње или месечне плате. И члановима општинске управе може се одредити извесна накнада ако им рад заузима све или већи део времена. Статут о томе одобрава бан.

IV Делокруг општине

§ 76 — Делокруг општине обухвата све послове који се тичу интереса општинске заједнице, а односе се на економски, културни и социјални напредак у општини.

Нарочито спадају овамо у потребном обиму:

1 управљање општинском имовином (доношење буџета, располагање општинским дажбинама, закључивање зајмова, куповање, продаја, давање у закуп општинске имовине, оснивање општинских предузећа);

2 стварање за општинске саобраћајне установе (грађење и одржавање путова, мо-

стова, скела, канала, поплочавање тргова и улица, осветлење);

3 издржавање и потпомагање невољних и убогих, старање за одгој сиромашне и напуштене деце, подржавање добротворних завода и установа;

4 стварање за добро здравствено стање становништва (одржавање лекарске службе, службе бабица и амбуланте, сузбијање заразних болести, старање за здраву воду за пиће, унапређивање градње здравих станови, старање о физичком васпитању народа, ватрогаство, снабдевање животним намерницама);

5 унапређивање народног господарства уопште (оснивање и потпомагање односних заједница, набављање боље врсте семенза, воћака, винове лозе, пасмина расплодне стоке, старање за добро здравствено стање стоке и сузбијање заразних сточних болести, рибарство, побољшање плодности земљишта, уређивање потока и бујица, оснивање завода за штедњу);

6 ширење и унапређивање народне просвете (подизање школа, оснивање књижница, читаоница, господарских течачева, течачева за домаћице, аналфабетских течачева, просветних друштава, приређивање просветних предавања).

§ 77 — Општина врши месну полицију у колико је не врши државна власт, а напосе:

1 стара се за јавну, личну и имовну безбедност, морал, ред и мир у општини;

2 води надзор над странцима, сумњивим лицима и скитницама и спречава просјачање; извршује прописе о пријављивању странаца, радника и послуге;

3 води надзор над преноћиштима, гостионицама, кафанама и сличним радњама и дозвољава продужење радног времена у њима; даје дозволе за јавне забаве;

4 стара се о спречавању заразних болести; води надзор над продајом људске и сточне хране; над мерењем, над мерама, клањицама, продавницама животних намирница и над сајмовима;

5 стара се за безбедност јавног саобраћаја, за чистоћу и одржавање путова, мостова, обала, река, потока, јарaka, бунара, појишта и уопште јавних направа;

6 врши надзор над грађевинама и даје дозволе за градње, отклања опасност од појара и других непогода;

7 врши пољску полицију, одржава ред за пащу и примењује прописе полицијске природе о унапређењу пољопривреде и сточарства, а сарађује на сузбијању сточних заразних болести.

§ 78 — Општина врши казнену власт у свим иступима по месним уредбама и месним наредбама, а у пословима месне полиције (§ 77) у колико кажњавање тих иступа не спада у надлежност других власти.

§ 79 — Општина је дужна сарађивати и у другим месним пословима државне управе према постојећим прописима и законитим наредбама државних власти. Законом се могу поверити општинама нови такви послови, али

треба да је једновремено предвиђено и покриће трошкове који су са извршењем тих послова скопчани.

§ 80 — Општина у којој нема државне поште врши поштански саобраћај између општине и најближе државне поште преко својих органа. Општина врши и испоруку поштанских пошиљака ван седишта државне поште где ова то не ради.

Ближе одредбе о овоме прописаће Министар саобраћаја у споразуму са Министром унутрашњих послова.

V Надлежност општинских органа

§ 81 — О пословима који спадају у докруг општине према §§ 76 и 77, а о пословима предвиђеним у § 79 у колико се ради о средствима за вршење ових послова, надлежан је да решава општински одбор; у колико то овим законом није стављено у дужност општинској управи или претседнику.

За одлуке одбора о задужењу општине и отуђењу непокретног имања, као и за све одлуке којима се везују општинске финансије преко рока трајања мандата општинског одбора, потребно је, по повољном мишљењу бана, одobreње Министра финансија у споразуму са Министром унутрашњих послова.

§ 82 — Општински одбор може у кругу своје надлежности доносити за своју те-

риторију опште обавезне месне уредбе на основу закона и уредаба на закону основаних, као и у недостатку прописа којима би била уређена дотична питања. Те уредбе ступају на снагу кад их одобри бан и кад буду обнародоване на уobičajeni начин у општини.

Ако се ове уредбе тичу пословања предвиђеног у § 77, може се у њима за непокретавање предвидети казна у новцу до 200 динара у корист општине, или за случај неисплате новчане казне у остављеном року, затвор до пет дана.

§ 83 — У надлежност општинске управе спадају ови послови:

1 непосредно управљање општинском имовином;

2 састављање и предлагање општинског буџета и годишњег завршног рачуна;

3 вршење надзора над радом општинских установа и предузећа, и давање упуштава о извршивању одборских одлука;

4 одлучивање у хитним случајевима о не предвиђеним ванредним кредитима уз одобрење надзорне власти;

5 одобравање одсуства и одмора општинским службеницима до 15 дана;

6 припремање одлука одбора и вршење свих других послова које одбор ставља управи у дужност;

7 изрицање казни у свима случајевима где то спада у надлежност општине.

§ 84 — Претседник је претставник општине у свима њеним односима и пословима. Он је и извршни орган општинског одбора.

У његову дужност спада:

1 да извршава одлуке општинског одбора и управе, да подноси на одобрење одлуке за које је нужно више одобрење, а ако држи да која одлука општинског одбора нема потребног одобрења, или да је која одлука управе у противности са законом, да их спроведе надзорној власти, а до њеног решења да одложи извршење те одлуке;

2 да се стара за добру администрацију општине и утврђује распоред рада свих општинских службеника, да чува општински печат, да потписује сва акта у име општине заједно са лицем које врши деловођску службу, односно у стварима благајне са лицем које врши благајничку службу, а у пословима који обавезују општину заједно са два члана општинске управе које за то одреди општински одбор;

3 да води редовну управу општинске имовине и установа и да чини у том смеру по потреби предлоге општинском одбору и управи, да се брине за прикупљање општинских прихода и да наређује издатке по буџету, одлукама општинске управе и одбора, да прегледа редовно, и то бар једанпут месечно, општинску касу и рачуне и да подноси о томе извештај управи и одбору;

4 да надзира рад свих општинских службеника и управљање општинских установа и предузећа која имају засебну управу;

5 да одржава дисциплину и да даје службеницима отсуство до 8 дана;

6 да руководи у оквиру постојећих закона и прописа месну полицију и да врши послове државне управе који су стављени у дужност општинској власти по § 79, као и да извршава у том смеру наредбе надлежних државних власти и да им подноси извештаје нарочито у случају ако је потребна одредба, суделовање или њихова помоћ.

Претседник има право да казни новчано до 50 динара или затвором до 24 сата онога, који не послуша његову закониту наредбу. Ове казне могу се одмах извршити, а против њих се могу употребити редовни правни лекови.

VI Општински службеници

§ 85 — Бановинско веће донеће уредбу о општинским службеницима у којој ће прописати: опште услове за пријем у службу, минималне квалификације за главна службеничка места и начин попуњавања тих места, рок до кога се могу у службу примати кандидати са квалификацијама по досадашњим прописима, вршење службене дужности, престанак службе, установљење минималне плате и осталих принадлежности као и пензије за главна службеничка места и њено рачунање, дисциплинску одговорност као и састав и поступак код дисциплинских судова.

Ову уредбу одобрава и објављује бан.

§ 86 — Општински службеници, који по општинском статуту полажу заклетву, полажу заклетву исту као и општински одборници.

§ 87 — За штете које учине грађанима општински службеници, као и општински органи, неправилним и незаконитим вршењем службе, одговарају пред редовним судом службеник, односно орган, и општина.

Право на тужбу застарева за девет месеци.

§ 88 — За исплату личних и породичних пензија установиће се пензиони фонд код банске управе. Свака општина биће дужна да, поред приноса према потреби, унесе у фонд једанпут за свагда за свако место везано за право на пензију одређени принос према величини принадлежности везаних за то место, као и за свако доцније установљено такво место, а службеници улажу у пензиони фонд одређени процент својих месечних принадлежности. У овај фонд се уносе и новчане казне изречене по кривицама општинских службеника. Бановина је takoђе дужна да сваке године даје свој допринос у пензиони фонд општинских службеника све док фонд не буде активан.

У управи фонда биће заступљени и општински службеници.

Пензијски фонд може бити заједнички за више бановина, у ком случају мора имати заједничку управу.

Пензије ће се исплаћивати само из прихода фонда, а главница мора бити уложена уз пупиларну сигурност.

О количини пензије поједињих службеника одлучиваће бан на основу уредбе (§ 85). Бан ће наређивати и исплату из фонда.

Спорови око права на пензију и одређивања количине пензије су административни.

§ 89 — Теже повреде дужности службе и угледа струке суди општински дисциплински суд при среском начелству, а у другом степену општински дисциплински суд при банској управи.

§ 90 — У границама уредбе бановинског већа свака ће општина донети статут којим се утврђују и систематизују места општинских службеника и уређују остали службенички односи.

Овај статут одобрава бан.

§ 91 — За стручно образовање и усавршавање општинских службеника бан може, у оквиру уредбе коју пропише Министар унутрашњих послова, отварати течајеве, с тим да лица, која с успехом сврше течај имају, уз једнаке услове, првенство при пријему у службу и напредовању.

VII Општинске финансије

§ 92 — Основна имовина општине, т.ј. непокретна добра и основни капитал морају

се чувати неокрњени, и не могу се отуђити. Отуђење појединих делова основне имовине допуштено је по правилу само уз пуну накнаду вредности. Ова накнада улази у састав општинске имовине. Изузети од тога допуштени су само за опште корисне циљеве и за унапређење општина уз одобрење по § 81.

О општинској имовини, у коју улазе све покретне и непокретне ствари општине као и сва њена права, водиће се књиге — инвентари. Одбор је дужан да те инвентаре прогледа сваке године, а и сваки члан општине има права да их прогледа.

Стварна права морају бити укњижена у земљишним књигама, а новац уложен на приплод уз пупиларну сигурност.

Новац за текуће потребе и вредносни папир чуваће се у општинској каси, а исправе на сигурном месту. Страни вредносни папир немогу се набављати.

§ 93 — Од основне општинске имовине могу се употребити за покриће општинских расхода само приходи.

Сачињавају: приходи од општинске имовине и од предузећа, приходи од уложеног новца и други приходи.

Дугови општине могу се исплатити из основне општинске имовине по одобрењу бана, но с тим да се тој имовини изузетно надокнаде из годишњих прихода по унапред утвђеном плану који такође одобрава бан.

§ 94 — Зајмови се могу узимати само за ванредне потребе, а по правилу за трајне сврхе, које се не могу остварити из редовних годишњих прихода. Зајмови се морају отплаћивати по унапред утврђеном плану.

§ 95 — Основ за општинске финансије чини општински буџет који се саставља за сваку годину унапред. Буџетска и рачунска година почиње и свршава се кад и буџетска и рачунска година по државном буџету. У буџет се уносе прогледно сви расходи по гранама: лични (принадлежности општинских службеника, уплате у пензијски фонд, награде почасним органима и т. д.) и стварни (потребе надлештва, порез на некретнине и предузећа општине, плаћање дугова и камата, одржавање општинских зграда, путова, улица, мостова, трошкови за осветљење, снабдевање водом, здравствене мере, школске и полицијске потребе и т. д.).

Расходи морају бити покривени приходима.

Приходе општине сачињавају: приходи од општинске имовине и од предузећа, приходи од уложеног новца и други приходи.

За покриће својих потреба општине могу уводити прирезе на непосредне државне порезе и општинске посредне порезе (трошарину и таксе).

Установљење општинских посредних пореза и њихово повећавање одобрава власт која одобрава и буџет.

Ако се у општинском буџету показују приходи и расходи општинских предузећа, уста-

нова и фондова, којима се засебно управља, само у сумарном износу, уз општински буџет приложиће се и детаљни буџет ових предузећа, установа или фондова.

§ 96 — Општинска ће управа саставити буџет најдаље на три месеца пре почетка буџетске године. Израђени пројекат буџета излаже се на општи увид грађанству за време од пет дана. Сваки члан општине, као и свако лице које плаћа непосредни порез у дотичној општини, има права ставити на предлог буџета своје примедбе.

Општински одбор расправиће буџет са учињеним му примедбама и донети одлуку.

§ 97 — Буџет са свима одлукама одбора и са примедбама учињеним против њих шаље се надзорној власти. Надзорна власт је дужна прегледати буџет и уверити се да су у буџет унесени сви они издаци који по овом или другим законима падају на терет општине, и то у оноликим износима колики су по тим законима потребни, као и да је уопште састављен по постојећим прописима, па ако је то учињено, она га шаље бану најдаље на месец и по дана пре почетка буџетске године. Ако пак у буџет није унесено све што треба и како треба, надзорна власт чини одбору своје образложене примедбе.

Ако општински одбор не усвоји примедбе надзорне власти, надзорна ће власт послати буџет са својим примедбама бану најдаље на месец дана пре почетка буџетске године.

§ 98 — Општинске буџете у којима општински прирез на државне непосредне порезе није већи од 200% одобрава бан, а буџете преко тога процента Министар финансија. Буџете са прирезом до 50% одобрава срески начелник, ако га овласти бан.

Ако надлежна власт не одобри буџет у року од месец дана рачунајући од дана пријема, предложени буџет сматраће се као одобрен.

Док нема одобреног буџета важиће стари буџет, а издаци ће се вршити по дванаестинама тога буџета.

§ 99 — При прегруписавању општина имају се у првој радној седници општинског одбора донети нови буџети и у року од 15 дана поднети надзорној власти.

§ 100 — Општинско се финансирање врши по буџету како је одобрен. Прекорачења поједињих ставки као и преношења из једне ставке у другу нису допуштена без одобрења.

О накнадним и ванредним кредитима одлучује одбор за чије је одлуке о томе потребно одобрење по § 98. Одлуке одбора о преношењу кредита из једне ставке у другу (врманисање) одобрава надзорна власт. Ово преношење кредита може се вршити само код једнородних ставки.

§ 101 — О свим општинским примањима и издавањима води општина рачун у нарочитој општинској рачунској књизи.

Општинска ће управа свака три месеца прегледати стање благајне и сравнити га са рачунским књигама и документима, па о томе поднети извештај општинском одбору.

§ 102 — О извршењу буџета општинска ће управа у току првог полгођа наједне године саставити завршни рачун и изложити га за време од осам дана на општи увид, па после тога, заједно са учињеним приговорима предложити општинском одбору који решава о одобрењу и евентуалним накнадама.

§ 103 — Завршни рачун са изводом из инвентара и билансом доставља се власти надлежној за преглед општинских рачуна.

§ 104 — Правилник о вођењу благајничких и рачунских књига, као и формулате за састав прорачуна, завршног рачуна, инвентара и биланса и упутства о извршењу финансијских одредаба овог закона као и о начину прибирања општинских намета прописује Министар финансија у споразуму са Министром унутрашњих послова.

§ 105 — Општинска предузећа не смеју по врсти и обиму прелазити економску снагу општине и сметати је у вршењу њених јавно-правних задатака. Употреба општинских завода и направа треба да је уређена правилни-

цима на основи једнакоправности општинских становника. Повластице допуштају се само за сиромашне сложеве.

§ 106 — Општинска привредна предузећа водиће се по трговачким начелима. Њихови приходи морају покривати расходе, с тим да дају умерену камату и одговарајућу квоту за амортизацију уложене главнице, а евентуално и вишке који ће се трошити за потребе општине. Од овога се може одступити само код предузећа која служе јавним интересима кад се ови не могу друкчије задовољити.

Оснивање и правила општинских привредних предузећа одобрава бан.

§ 107 — Општина може у интересу јавног реда и народног здравља месном уредбом одредити обавезну употребу општинске кланице за клање за јавни потрошак, обавезан спој на водовод и канализацију и обавезну употребу уређаја за одвод смећа и фекалија. При одређивању обавезне употребе оваквих предузећа или обавезног споја на мрежу снабдења, општина не може за себе задржати право на искључиво снабдења и другим производима или услугама које су у посредној вези са предузећем. Такве уредбе добијају обавезну снагу по одобрењу бана.

§ 108 — Општински прирези и самосталне дажбине наплаћују се егзекутивно и застаревају као и државне дажбине.

§ 109 — Општински одбор може, у случају нужде, одлучити да се извесни јавни радови изврше радном снагом самих становника општине.

VIII Посебни делови општина, њихова организација и надлежност

§ 110 — Старање о посебним правима и интересима делова општина који по своме положају и величини сачињавају природне, међусобно разграничене јединице, поверава се месном збору таквих делова и месном старешини.

Месни збор чине у бирачки списак уписани бирачи дотичног дела општине.

§ 111 — Право на месни збор и месног старешину имају такви делови општина који су већ према досадашњим законима имали посебно заступство, или су били до сада организовани као самосталне општине, или имају свој посебни иметак или посебне установе, без обзира на то постоје ли за управљање тим иметком нарочити органи или не. Бан може признати и другим таквим деловима право на месни збор и месног старешину по изјављењу жељи већине бирача дотичног дела и слушању општинског одбора.

§ 112 — Месни збор сазива претседник општине ради избора месног старешине и је-

данпут годишње ради доношења одлуке о мејској имовини, месним потребама и посебним месним наметима. Осим тога, мора се сазвати, ако једна петина бирача затражи сазив збора у одређену сврху која није противна закону.

§ 113 — Дан збора и његов дневни ред морају бити објављени у самом месту на уobičajeni начин.

§ 114 — Претседник општине или његов заменик руководи збором. Збор може доносити пуноважне одлуке, ако је на њему учествовало најмање једна трећина уписаних бирача. О закључцима збора саставља се записник који оверава претседник и два од збора одређена бирача.

§ 115 — На месном збору се гласа јавно и на начин у дотичном месту уobičajen. Одлука се доноси већином гласова. Ако при избору старешине од више кандидата ни један не би добио апсолутну већину, извршиће се ужи избор између она два кандидата који су добили релативно највише гласова.

Против неправилности у поступку месног збора може се сваки бирач у року од осам дана жалити општинском одбору.

§ 116 — Месни старешина мора имати исте услове који се по овом закону траже и

за претседника општине. Његов мандат траје три године, а престаје из истих разлога из којих и одборнички мандат осим разлога из тач. 8 § 28.

§ 117 — Ако месни старешина не врши своје дужности које му наложи месни збор, или које мора вршити према постојећим прописима као месни помоћни орган претседника општине, или их не врши како то природа ствари изискује, може га на предлог претседника општине, општински одбор, разрешити дужности.

§ 118 — Месни старешина је месни помоћни орган претседника општине. Ако за управљање месном имовином не постоје према важећим прописима нарочити органи, управља он заједно са два од месног збора одређена бирача месном имовином према одлукама месног збора, и с њима потписује обавезе за посебни део општине.

§ 119 — Месни старешина је почасни орган, али по одлуци месног збора може му се признати накнада трошкова за учињене издатке и дангубу. Ова накнада пада на терет месне заједнице.

§ 120 — У погледу месне имовине и посебних месних намета важе прописи главе VII и § 81 овог закона, с тим да се те одлуке

месног збора извршују преко општинске управе, у колико природа саме ствари не изискује непосредно извршење од месног старешине.

Буџети посебних делова прикључују се општинском буџету као његов засебни додатак.

IX Надзор државне управе

§ 121 — Државна управа врши надзор над самоуправним пословима општинских самоуправних органа као и над пословима опште управе преко спрског начелника.

§ 122 — Српски начелник има права да присуствује седницама општинског одбора.

§ 123 — Надзорна власт може у свако време прегледати рад општинских органа и службеника и тражити потребна јој обавештења. Општинску касу и рачуне дужна је прегледати најмање једанпут годишње.

§ 124 — Општинска је управа дужна доставити у року од осам дана надзорној власти препис записника сваке седнице општинског одбора. Препис записника потписују претседник и лице које врши деловођску службу.

§ 125 — Надзорна ће власт у року од осам дана по пријему записника образложеним решењем, заснованим на законским прописи-

ма, задржати од извршења одлуку општинског одбора која би била противна постојећим законима и законитим наредбама власти, или којом се прекорачује делокруг општине.

Ако би надзорна власт затражила од општинске управе каква акта без којих не би могла донети одлуку, општинска је управа дужна да их одмах пошаље; у овом случају напред предвиђени рок почиње тећи од дана кад затражена акта стигну надзорној власти.

Против одлуке надзорне власти има одбор право жалбе бану у року од петнаест дана. Бан има у року од осам дана или поништити ожалбено решење или упутити акта на решење управном суду и о томе обавестити општину.

Против одлуке управног суда нема правног лека.

Ако бан не упути акта управном суду у одређеном року, или ако управни суд не донесе одлуку у року од месец дана од дана пријема акта, одлука општинског одбора постаје правноснажна.

§ 126 — Надзорна ће власт законитим принудним средствима спречити извршење одлуке општинског одбора које су надлежним путем оглашене као неважеће, или за које није прибављено одобрење, које се овим законом тражи.

§ 127 — Ако надзорна власт опази да општина не предузима или не предузима у довољној мери оно што изискују самоуправни

задаци стављени у дужност општини по § 76 обавестиће о томе образложеним извештајем бана. Бан може, ако преговори са општином не доведу до повољног резултата, одредити шта је општина дужна предузети. Против ове одлуке општински се одбор може жалити ресорном министру у року од осам дана, а против одлуке министра нема даљњег правног лека. Ако и после тога општина не учини оно што треба, одлука ће се извршити сходно прописима закона о општем управном поступку.

§ 128 — Ако општина не изврши ни после позива надзорне власти послове државне управе који су јој законима и законитим наредбама стављени у дужност, може их надзорна власт извршити на рачун општине.

§ 129 — Бан ће разрешити претседника општине, чланове општинске управе и одборнике, кад се утврди да немају услове, који се траже по овоме закону. Решење о разрешењу у случају из тач. 4 § 28 има дејство од дана појављеног случаја.

Бан може донети одлуку о разрешењу претседника општине, чланова општинске управе, поједињих одборника или целог одбора, ако не врше уредно своје дужности, попут што их претходно саслуша. Но ови ће остати на својим положајима све до правноснажности одлуке.

Противу одлуке бана има места жалби управном суду у року од осам дана, а противу одлуке овог суда нема даљњег правног лека.

§ 130 — Решења и изјаве општинског одбора, општинске управе, претседника општине, или месног збора која су штетна по важне опште државне интересе надзорна ће власт задржати од извршења. Бан може због оваквих решења и изјава разрешити општински одбор, општинску управу или претседника. Против ових одлука о задржавању, односно о разрешењу, жалба се може изјавити у року од петнаест дана Министру унутрашњих послова против чије одлуке нема даљег правног лека.

§ 131 — Нови ће се избори спровести најдаље у року од два месеца после распуста општинског одбора.

§ 132 — Не могу бити бирана на првом наредном избору лица разрешена по другом ставу § 129, и лица разрешена по § 130 ако ова нису приликом дискусије и одлучивања била противна доношењу одлуке или изјаве.

§ 133 — На случај распуста, а до увођења у дужност новог општинског одбора, надзорна ће власт за вршење општинских послова поставити привремену општинску управу (§ 70) из круга бирача дотичне општине који имају услове за одборнике.

§ 134 — Надлежност привремене општинске управе по § 133 ограничава се на вршење текућих послова. Она не може општину заду-

жити, нити њено имање отуђити, нити нове намете уводити, нити постојеће повећавати, а тако исто ни сталне општинске службенике постављати.

X Правна средства

§ 135 — Против одлуке општинског одбора може се изјавити жалба надзорној власти.

Против одлука претседника општине или управе у пословима из § 76 може се у року од осам дана ставити приговор, који може општинска управа уважити или, ако га не уважи, спровести општинском одбору. Противу одлуке општинског одбора допуштена је жалба надзорној власти.

Противу одлука претседника општине у пословима из § 77 као и противу одлука по крвицама допуштена је жалба надзорној власти.

Противу одлука општинских органа опште природе (не појединачно личне) право жалбе, односно приговора, има члан општине који налази да је одлука противна постојећим законима и законитим наредбама власти.

Одлуке опште природе објављују се на општинском дому у року од три дана и остају објављене пет дана. Рок за жалбу и за приговор из другог става против таких одлука тече по истеку пет дана по дану објаве. Поред овога, одлуке опште природе објављују се и на начин у општини уобичајен и то у времену док траје петодневно објављивање на општинском дому.

XI Прелазна и завршна наређења

§ 136 — Прописи овога закона неће се примењивати на градове (вароши): Бакар, Бања Лука, Бела Црква, Београд, Бихаћ, Битољ, Бјеловар, Брод на Сави, Ваљево, Вараждин, Велика Кикинда, Велики Бечкерек, Винковци, Вировитица, Врање, Вршац, Вуковар, Дубровник, Загреб, Зајечар, Земун, Јагодина, Карловац, Копривница, Котор, Крагујевац, Крижевци, Крушевац, Куманово, Лесковац, Ливно, Љубљана, Марибор, Митровица Сремска, Мостар, Ниш, Нова Градишта, Нови Сад, Осијек, Панчево, Петриња, Пећ, Пирот, Подгорица, Пожаревац, Пожега Славонска, Призрен, Приштина, Птуј, Рума, Сарајево, Сента, Сењ, Сисак, Скопље, Смедерево, Сомбор, Сплит, Сремски Карловци, Стара Кањижа, Стари Град на Хвару, Суботица, Сушак, Тетово, Травник, Тузла, Ужице, Хвар, Херцег Нови, Цеље, Цетиње, Чаковец, Чачак, Шабац и Шибеник, за које важе досадашњи прописи.

§ 137 — Досадашње општине задржавају своје име и седиште до евентуалне даље одредбе по § 10.

§ 138 — Општине које немају у § 3 прописани број становника морају се спојити.

У циљу спајања затражиће надзорна власт од општина мишљења, односно предлоге, и на основу ових ће поднети у року од

пола године свој образложени предлог Министру унутрашњих послова који о спајању одлучује. На овај начин извршене промене обзнатиће се у Службеним новинама.

У погледу регулисања међусобних имовинских односа важе прописи § 7.

Изујетно, постојеће општине које немају број становника прописан по § 3 могу остати самосталне по одлуци општинског одбора са већином од две трећине гласова а по одобрењу Министра унутрашњих послова.

§ 139 — За време од три године после ступања овог закона на снагу одлуке по § 6 и 10 доносиће Министар унутрашњих послова уредбом.

§ 140 — За извршење § 13 оставља се крајњи рок 15 година.

§ 141 — Према пређашњим прописима стечено чланство општине (завичајност, припадност) остаје на снази као чланство општине док се по одредбама овога закона друго не стече.

Лица из § 16, други став, сматрају се члановима општине где им је службено седиште на дан ступања на снагу овог закона, али могу у року од шест месеци на основу своје изјаве добити чланство једне од оних општина у којој су га раније имали.

Лице чије је чланство спорно у тренутку ступања на снагу овог закона, изузетно од

§ 19, члан је оне општине у којој се тада затече као стално настањено.

§ 142 — У рок поменут у § 17 рачуна се и време пре ступања на снагу овог закона.

§ 143 — У надлежност општинског одбора спада и вршење права заветништва (патроната) на подручјима где је то досада спадало у делокруг општине.

§ 144 — Судску надлежност општинског суда по досадашњем законодавству врши претседник општине са два члана управе. Посебне надлежности кмета врши месни старешина или члан општинске управе кога одреди општински одбор.

§ 145 — Уредба по § 85 донеће се до краја 1933 године. Статут по § 90 донеће се у року од шест месеци по ступању на снагу уредбе из § 85.

Док се не донесе уредба по § 85 и статут по § 90 важиће досадашњи прописи о општинским службеницима.

§ 146 — Права која су општински службеници стекли по досадашњим прописима признају се као стечена.

Досада постојећи пензиони фондови за општинске службенике ући ће у бановинске пензионе фондове општинских службеника.

Одим општинским службеницима које овај закон затече на главним службеничким местима, а који по досадашњим прописима нису имали право на пензију, могу се признати за пензију раније године службе у обиму, на начин и под условима како то буде одредило бановинско веће уредбом по § 85.

§ 147 — Одобрени буџети по досадашњим прописима остају у важности до почетка нове буџетске године по овом закону, а по начелу дванаестина. Потребне промене вршиће се по § 100 овог закона.

§ 148 — Досада важећи прописи о општинским дажбинама, као и општинске уредбе, статути, прописници и правилници уколико нису у противности са овим законом остају на снази док се не измене на начин прописан овим законом.

§ 149 — Свај закон ступа на снагу шездесетог дана по његовом обнародовању.

Истим даном престају важити — са изузетком из § 136 — закони о општинама: за Србију од 5. јуна 1903, за Далмацију од 30. јула 1864, за Јистру од 10. јула 1863, за Крањску од 17. фебруара 1865, за Корушку од 15. марта 1864, за Штајерску од 2. маја 1864, за

кон од 12 децембра 1870 о уређењу општина и трговишта у Хрватској и Словенији, која немају уређеног магистрата, XXII законски чланак од 1886 о општинама за Војводину, закон за управу градских општина у Босни и Херцеговини од 22 марта 1907, закон о управи сеоских општина у Босни и Херцеговини од 8 фебруара 1907, сви закони о избору у општинска заступства и изборни редови у појединим покрајинама, уредба од 1 новембра 1919 о преместивости општинских чиновника у Хрватској и Славонији и сви остали закони, са свима изменама и допунама, уредбе и одредбе које би биле у противности са овим законом.

Препоручујемо Нашем Министру унутрашњих послова да овај закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о његовом извршењу старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Службене новине Бр. 85 — XXVI од 1 априла 1933 год.

УПУСТВА

Министра финансија

Бр. 7059 — VII од 29 јула, 1935 год.,

за састав општинских буџета

Одредбом § 88 Закона о буџетским дванаестинама за месеце август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 и накнадним и ванредним кредитима уз буџетске дванаестине за месеце: април, мај, јуни и јули 1935 и уз буџет државних растхода и прихода 1934/35 године, прописан је технички састав како државног тако и буџета општина. Битна разлика између досадашњег техничког састава и овог по наведеној законској одредби у томе је што више нема поделе буџета на буџет администрације и буџете привредних предузећа и установа већ и један и други чине једну целину. Пре-ма тој законској одредби сви расходи по општинским буџетима, како они општи, општинске администрације, тако и општинских привредних предузећа и установа, чине једну недељиву јединствену целину и тако се у буџету показују. Расходи привредних предузећа и установа показује се заједно са расходима код оне струке администрације под чију надлежност спадају, као посебне партије. Исти

принципи важе и за приходе. Сви приходи, како они администрације, тако и оних привредних предузећа и установа, чине такође не-дељиву, јединствену целину и тако се у буџету показују. Сопствени приходи привредних предузећа и установа показују се у посебним партијама поред којих се има назначити назив дотичног предузећа и установе односно струке. Овако састављени расходи и приходи сачињавају општински буџет. Ова законска одредба ставила је у дужност Министарству финансија да издаје сваке године упутства за израду предлога буџета расхода и прихода са Уредбом за извршење општинског буџета.

Ради једнообразности при саставу општинских буџета, на основу § 88 напред поменутог закона и § 104 Закона о општинама од 24 марта 1933 год., прописује се следећа упутства за састав општинских буџета за буџетску 1936/37 годину:

Увод

С обзиром на досадашње разнолике прописе о општинском газдовању у опште, ступањем на снагу новог закона о општинама, створена је могућност, да се код највећег броја општина (изузев оних градских и варошких општина поменутих у § 136 Закона о општинама) цела радња како правне тако и техничке природе изједначи и постави на нову и рационалнију основу. На тај начин, олакшаће се досадашњи поступак око општинског газдовања у погледу контроле, надзорне и у погледу извршне власти. У суштини, нови Закон о општи-

нама ставио је општинско газдовање, на скоро исте оне принципе на којима данас почива и државно газдовање. И ако појам „општинског газдовања“ садржи у главном и питање о општинском буџету, о општинској имовини и о општинским јавним дажбама, ова упустви имају за циљ да сходно § 104 Закона о општинама уpute општинске органе у првом реду на оне прописе закона о општинама, који говоре о општинском буџетирању; о саставу и усвајању општинских буџета и пословању у том погледу пошто се друга поменута финансијска питања имају регулисати једним нарочитим правилником, како то у осталом прописује наведена одредба закона о општинама.

Општински буџет

I Главна начела

Буџет је једне општине у смислу § 95 закона о општинама у главном план општинског газдовања за годину дана унапред. Као такав он има да садржи за то време сва примања и сва издавања која се могу предвидети. Буџет и ако у суштини претставља једно предвиђање, ипак његова најважнија одлика је да буде реалан, односно разлика између предвиђеног и извршеног буџета треба да буда биде што мања. Способност буџетирања се у главном састоји у томе, да ту разлику учите што мањом. Што је мања разлика између предвиђеног и извршног буџета тим је буџет реалнији-бољи, што је она већа у толико

је буџет нереалнији — и тиме гори. Ако се ова разлика указује већа од 10% сматра се да буџет није добро састављен, није тачан. Друга главна одлика буџета јесте та, да мора бити уравнотежен, односно расходи морају бити покривени приходима као што изрично условљава § 95 закона о општинама. Без овог принципа буџет губи сваку своју вредност. У овом погледу мора се настојавати да и приходи и расходи у буџету одговарају колико је више могуће правом стању ствари. Буџетска се равнотежа има извести на првом месту смањивањем расхода.

Поред ових општих одлика постоје и следећи принципи доброг буџета: јединство, потпуност и прегледност. И у општинском буџету, треба спровести принцип јединства буџета. То је један финансијско-технички систем чији је циљ равномерно задовољење свих општинских потреба. Сви општински приходи чине једну недељиву целину. Као такви они улазе у једну општу, заједничку општинску касу, из које се имају подмиравати све општинске потребе, који takoђе чине недељиву целину. Све врсте општинских потреба имају се задовољити подједнако т.ј. свака према њеном значају и предности. За важније потребе чине се већи, за мање мањи издаци. У вези са овим принципом, потребно је имати стално пред очима и тако звани принцип буџетске потпуности. Ово значи, да правилно буџетирање захтева, да су у буџет унете све врсте општинских прихода и расхода и то у пуном-брuto износу без икаквих одбијања. Ово се односи нарочито на приходе. Не

могу се dakле општински приходи класирати на важне и споредне и услед тога, или баш због тога, што су споредни или малени, не предвиђати их у буџету. Овакав начин газдовања био би противна овоме принципу буџетирања. Али није едовољно само унети све приходе и расходе у буџет, већ их треба унети по извесном систему који је најпрактичнији а који се у овим упутствима налази. Потребно је dakле, да буџет буде у својој целини прегледан. Израђени формулар у овим упутствима омогућава лак и леп преглед општинског буџета. Што је најважније, поред прегледности, буџет треба да је уједно и практичан, јер буџет већ самим његовим извршењем има великог утицаја на књигозодство, које има да региструје свако његово па и најмање извршење. Зато је досадашњи начин буџетирања већине наших општина по „буџетским главама“ био непрактичан, јер се једна иста партија н. пр. путни трошкови, огрев, осветљење, пензионисање итд. појављивала онолико пута, колико је буџетских глава дотични буџет садржавао. Несумњив је међутим лош утицај оваквог система на правилно и економично књижење и извршење буџета. У државном буџету могу се дозволити буџетске главе, јер је он велики и нарочито због тога, што држава скоро за сваку буџетску главу има засебно рачунсводство. Општине, за које би овакав начин газдовања био скуп не могу себи то дозволити и с тога се буџетирање по засебним буџетским главама забрањује.

2 Буџетска и рачунска година

Општинска буџетска година је оно време за које су одобрени буџетски расходи и приходи. Рачунска година је оно време за које се морају свршити рачуни о расходима и приходима буџетске године.

У смислу § 95 закона о општинама, буџетска и рачунска година почиње и свршава се кад и буџетска и рачунска година по државном буџету. У погледу трајања општинске буџетске и рачунске године према овоме пропису имамо истоветну ситуацију са трајањем буџетске и рачунске године по државном буџету. Према пропису § 86 финансијског закона за 1933/34 годину државна буџетска година траје од 1 априла до 31 марта, према томе ова одредба важи и за трајање општинске буџетске године. Што се тиче трајања државне рачунске године, оно је прописано чл. 13 финансијског закона за 1928/29 г., и оснажено § 85 финансијског закона за 1933/34 годину. Наведени чл. 13 гласи: Одредбе чл. 74, 75, 76, 77 и 78 закона о државном рачуновођству престају важити, а на место њихово долази нова одредба која гласи: „по истеку буџетске године не могу се ангажовати издаци нити отварати кредити. Из кредита отворених до краја буџетске године наредбе и налоги за исплату издаваће се до краја четвртог месеца по истеку буџетске године а исплата вршити до краја петог месеца наредне буџетске године, али само по уредно ликвидираним рачунима. После тога рока не могу се издаци чинити из буџетских односно накнадних и ван-

редних кредити.“ На основу овог законског прописа државна рачунска година траје до 31 августа односно пет месеци дуже од буџетске године. Како је пак општинска рачунска година по њеном трајању по § 95 закона о општинама изједначена са државном рачунском годином, према томе и општинска рачунска година има да траје пет месеци дуже од буџетске односно до 31 августа.

У погледу самог појма рачунске године у опште, пошто закон о општинама о њему изрично не говори, важе дакле исти прописи као и за рачунску годину по државном буџету, односно наведени пропис чл. 13 финансијског закона за 1928/29 годину. Главни принцип којега се дакле треба придржавати јесте тај, да се по истеку буџетске године не могу више ангажовати расходи. Ангажовање расхода (издатака) по општинском буџету, врши надлежни општински орган сваком својом одлуком која повлачи за собом издатке за општину односно сваком својом одлуком којом ствара обавезу за општину. Разуме се дакле да одлука тога органа за општински буџет треба да постоји и онда када је обавеза створена законом, уредбом или судском пресудом. Ангажовати дакле, значи, решење надлежног општинског органа да предвиђен расход у општинском буџету изврши. Ово не значи уједно ликвидацију и исплату створене обавезе. То своје право ангажовања надлежни општински орган по једном општинском буџету може да врши само до истека тога буџета односно до 31 марта. Ако један расход

по одобреном буџету који је уредно ангажован, не буде исплаћен пре 31 марта, он се може исплатити на терет буџета у ком је ангажован до 31 августа и то само онда, ако је наредба за фактичку исплату, издата пре 1 августа односно до 31 јула. Значи, после 1 августа и по уредно ангажованим расходима не може се више издавати фактичка наредба за исплату на терет буџета у коме је ангажовање извршено.

Потребно је добро разликовати код трајања рачунске године једног буџета три одвојене радње. Прва, ангажовање расхода које се може вршити до 31 марта а оно постоји када се створи обавеза за општину; друга, фактичка наредба за исплату ангажованог расхода, која се може издавати до 31 јула а оно је последица дефинитивног обрачуна, ликвидације створене обавезе, ил име када се зна тачно колико има да се исплати; и трећа радња, стварна исплата, која се може извршити најдаље до 31 августа ако је направно ангажовање уредно и наредба за исплату издата до 31 јула. После 31 августа не може се више никаква исплата вршити на терет протеклог буџета. По закључењу рачунске године из завршног рачуна видиће се резултат буџетирања.

Ако завршни рачун показује вишак прихода над исплаћеним расходима, тада се тај вишак прихода на основу § 93 закона о општинама првенствено има употребити за исплату обавеза из ранијих година, у колико такве обавезе постоје.

З Рокови израде предлођа буџета за 1936/37 год. и његово одобравање

Према §§ 83 и 96 закона о општинама, општински буџет саставља општинска управа и то најдаље на три месеца пре почетка буџетске године односно до 31 децембра сваке године. Пре но што се израђен предлог буџета изнесе на одлучивање општинском одбору, изложиће се према § 96 закона о општинама, за време од пет дана на општи увид грађанству. Сваки члан општине као и свако лице које од ма ког прихода у општини плаћа државни непосредни порез, без обзира да ли у дотичној општини постоји пореска управа или не, има право у одређеном року ставити на предлог буџета своје писмене примедбе, које ће одбор расправити при одлучивању о предлогу буџета.

Општински одбор дужан је да донесе одлуку о предлогу буџета и да га у смислу § 97 закона о општинама са евентуалним изменама достави надзорној власти — срском начелнику. Срски начелник, ако стопа приреза у предлогу буџета износи до 50% а није у смислу § 98 закона о општинама овлашћен да буџет одобри, доставиће надлежној власти — банској управи на одобрење. Ако стопа приреза прелази 200% има доставити Министарству финансија и то најдаље и у првом и у другом случају до 15 фебруара 1936. Ако се надзорна власт — срски начелник не сложи са одлуком општинског одбора (§ 97) односно ако општински одбор не усвоји примедбе надзорне власти, она ће послати

предлог буџета с примедбама ради одобрења надлежној власти најмање на месец дана пре почетка буџетске године односно до 1 марта 1936 године. Ако надлежна власт примљени предлог буџета не одобри до 15 марта (§ 98) односно до 1 априла (став 2 § 98), предложени буџет сматраће се као одобрен. У случају да се предлог буџета у опште не одобри, важе одредбе става 3 § 98 закона о општинама.

4 Технички састав општинској буџета

Сви општински приходи и расходи ма по ком основу постојали и ма какве врсте били, морају се унети у буџет. Овде дакле улазе у обзор и сва општинска предузећа код оних општина које имају привредна предузећа, општинске закладе и фондове ма по ком основу они постојали. Према одредби § 88 Закона о буџетским дванаестинама за месеце: август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 и накнадним и ванредним кредитима уз буџетске дванаестине за месеце: април, мај, јуни и јули 1935 и уз буџет државних расхода и прихода 1934/35 године, привредна предузећа улазе у општи буџет т.ј. буџет администрације.

Оваква израда буџета нема никаквог утицаја на суштину и карактер привредних предузећа и установа. Они дакле и на даље остају са свим својим правима и обавезама привредних предузећа и установа, како то прописују одредбе на основу којих она као

таква постоје. Овој законској измени је циљ да изједначи привредна предузећа и установе са централом на тај начин, што ће са истом сачињавити технички једну недељиву целину. Једном речју, наредбодавно право и све друге буџетске радње засноване на закону о државном рачуноводству нису овом изменом ни уколико промењене.

Последице ове измене су следеће:

1) Буџетске партије означаваће се посебно за расходе а посебно за приходе, непрекидним редним бројевима од почетка до краја буџета. Овакав збир даће укупан збир буџетских расхода односно прихода. Расходи општинских привредних предузећа и установа имају се означавати последњом партијом оне струке у чију надлежност спадају под а, б, в, г, итд. Исто тако приходи привредних предузећа и установа означиће се последњом партијом оне струке под чију надлежност спадају и то под: а, б, в, г, и т. д.

2) Дотације, односно вишкови прихода, само по себе отпадају услед тога, што сз како расходи, тако и приходи имају показати у бруто износима те се исти неће ни показивати. Ово све важи само за случај да постоје општинска привредна предузећа.

У случају да постоје посебни делови о којима је реч у § 120 закона, буџети оваквих посебних делова имају се прикључити општим општинском буџету као његов засебни додатак, с тим, да и за њих важе исти ови буџетски прописи.

Сваки општински буџет дели се на А. Расходе и Б. Приходе.

A. Расходи

На основу § 95 закона о општинама у буџет се уносе прегледно сви расходи по гранама: лични (принадлежности општинских службеника, уплате у пензијски фонд, награде почасним органима и т. д.) и стварни – (материјални) потребе надлештава, порез на некрећнине и предузећа општине, плаћање дугова и камата, одржавање општинских зграда, путова, улица, мостова, трошкови за осветљење, снабдевање водом, здравствене мере, школске и полицијске потребе и т. д.

Расходи се деле према природи потреба које их изазивају на редовне и ванредне. Редовни расходи су они, који су изазвани општинским потребама, који се стално, било сваке године, било периодично појављују. Ови се деле у смислу § 95 на личне и стварне (материјалне); лични расходи су они редовни расходи који потичу из општинских уредаба којима су регулисани службени односи општинских службеника. Стварни (материјални) расходи су они редовни расходи, који заједно са личним расходима а у границама стварних потреба омогућавају редован и сталан рад општине као надлештва: завода, установа, предузећа и т. д. Ванредни су расходи они који су изазвани општинским потребама које се појављују повремено.

Сви лични расходи једне општине показаће се у буџету сконцетрисани без обзира на стручну грану којој исти припадају но с тим да се ипак могу јасно видети износи личних расхода поједињих струка (ви-

ди образац). Што се тиче материјалних расхода поред осталог има се у свему поступити по Правилнику о утрошку канцеларијског и другог материјала, употреби прибора и намештаја у државним надлештвима и установама и употреби кредита за поштанско-телеграфско-телефонске трошкове бр. 5590/II од 18 маја 1932 године. Овај је Правилник обнародован „Службеним новинама“ бр. 117-EIII од 25 маја 1932 године.

Сви расходи по општинском буџету, како лични тако и материјални, које изазивају функције општина из § 76 закона о општинама, морају бити подељени на буџетске партије и то редним бројем. Партије се имају делити на позиције а позиције на потпозиције и на воде се по реду и струкама било у личним било у материјалним расходима, и то примео ради, на овај начин. Материјални расходи имају се у предлогу буџета за 1936/37 смањити за 20% од износа по овогодишњем буџету.

Према овом обрасцу-формулару општине имају унети у свој предлог буџета све своје расходе односно приходе, у колико их дотична општина има, према својим потребама, придржавајући се реда назначеног у самом обрасцу.

**Предлог буџета
срења**

Општине

| Број партије позиције | РАСХОДИ И ПРИХОДИ | |
|--|------------------------------------|-----------|
| | Партија | Приходи |
| А. РАСХОДИ | | |
| Редонки расходи | | |
| <i>A. Лични расходи</i> | | |
| Принадлежности општинских службеника: | | |
| 1 | Општа управна власт | |
| | Претседник | 30.000.— |
| | 5 чланова управе | 96.000.— |
| | Бележник (тајник, секретар итд.) | 18.000.— |
| | Подбележник | 14.400.— |
| | Благајник | 12.000.— |
| | 2 писара (по 9.600) | 19.200.— |
| | Архивар | 9.600.— |
| | 2 служитеља (по 6.000) | 12.000.— |
| | 4 чувара (по 7.200) | 28.000.— |
| | 10 стражара (по 7.200) | 72.000.— |
| 2 | Лична и имовна безбедност | |
| | Претстојник полиције | 24.000.— |
| | 15 редара по (12.000) | 180.000.— |
| 3 | Народна просвета | |
| | Директор општинске гимназије | 30.000.— |
| | 4 професора (по 24.000) | 96.000.— |
| | 2 наставника (по 18.000) | 36.000.— |
| | Суплент | 14.000.— |
| | Служитељ | 6.000.— |
| 4 | Грађевинска грана | |
| | 2 настојника путова (по 12.000) | 24.000.— |
| | 5 чувара путова (по 7.200) | 36.000.— |
| 5 | Пољопривр., сточарство и шумарство | |
| | Шеф пољопривредне станице | 24.900.— |
| | Учитељ пољопривредне школе | 18.000.— |
| | Ветеринар | 24.000.— |
| | 4 чувара шума — парка (по 12.000) | 48.000.— |
| | 2 лугара по (9.600) | 19.200.— |
| За пренос . . . | | |

**расхода и прихода
за 1936/37 годину**

| Предлог за 1936/37 г. | | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Д и н а р а | Ставило утврђено (приказано) у 1935/36 год. даја подно- шће новог предло- га буџета Мин. фин. и одобрење. | Примедба |
|--------------------------|------------------|-------------------------------------|---|-------------|--|----------|
| Износ позиција | Износ партија | | | | | |
| | | | | 312.000 | | |
| | | | | 204.000 | | |
| | | | | 182.400 | | |
| | | | | 60.000 | | |
| | | | | 133.200 | | |
| | | | | 891.600 | | |

У овој колони унети цифре по партијама за расходе и за приходе и по позицијама. Ако су расходи реч „примљено“ превући, а ако су приходи реч „утрошено“ превући.

| Број | РАСХОДИ И ПРИХОДИ | |
|--------------------|--|----------|
| парије позиције | | |
| Пренето . . | | |
| 6 | Народно здравље | |
| | Лекар | 30 000.— |
| | Бабица | 12.000.— |
| | Болничар | 12.000.— |
| 7 | Социјално старање | |
| | Управник дома старапа-ица | 24.000.— |
| | Писар — рачуновођа | 12.000.— |
| | 2 служитеља (по 7.000) | 14.000.— |
| 8 | Тргов., индустр. занатство и туризам | |
| | 3 учитеља зан. и трг. течај. (по 18.000) | 54.000.— |
| | Учитељица домаћичке школе | 18.000.— |
| | 2 служитеља (по 6.000) | 12.000.— |
| 9 | Општинска привреда | |
| | Управник општин. непокрет. имања | 30.000.— |
| | Књиговођа | 24.000.— |
| | Надзорник ловишта и риболова | 18.000.— |
| | Служитељ | 6.000.— |
| | 5 надничара (по 6.000) | 30.000.— |
| 2 | Пензије : | |
| | a) Чиновника | 60.000.— |
| | b) Служитеља | 20.000.— |
| | v) Чувара, стражара итд. | 30.000.— |
| 3 | Станарина: | |
| 1 | Општа управна власт | |
| 2 | Народна и просвета | |
| 3 | И т. д. | |
| За пренос . . | | |

| Предлог за 1936/37 год. | | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Стварно ут. описано (пимљено) у 1935/36 год. до а) на подан- ште новог предло- га буџета Мин. фин. на одобрење | Примедба |
|----------------------------|------------------|-------------------------------------|---|---|--------------------|
| Износ позиција | Износ партија | | | | |
| Д и н а р а | | | | | |
| | | 891.600 | | | |
| | | 54.000 | | | |
| | | 50.400 | | | |
| | | 84.000 | | | |
| | | 108.000 | 1,188.000 | 1,200.000 — 12.000 | |
| | | | 110.000 | 150.000 — 40.000 | |
| | | 30.000 40.000 — | 70.000 | 80.000 — 10.000 1,368.000 | 1,430.000 — 62.000 |

| Број | расходи и приходи |
|---|--|
| парије | позиције |
| РАСХОДИ И ПРИХОДИ | |
| 4 | Пренос . . |
| Унапређења и периодске повишице: | |
| | Кредит за ову врсту расхода неће се уносити у буџет већ се бановинска већа имају постарати да одмах уредбе о општинским службеницима саобразе у §236 зак. о чиновницима. |
| 5 | Награде котрактуалним чиновницима и дневничарима: |
| 1 | Општа управна власт Контрактуални чиновник 24.000.— Дневничар 12.000.— |
| 2 | Народно здравље Контрактуални лекар 24.000.— Дневничар — болничар 12.000.— И т. д. — |
| 6 | Специјалне награде и додаци: Навести по гранама и позицијама, ако их има и по коме законском основу и какве су награде, односно додаци. |
| | Свега лични расходи |
| 7 | Б. Материјални расходи Општа управна власт: Расходи за све пране службе: |
| 1 | Путни и подзозни трошкови 20 000 |
| 2 | Канцеларијски намештај 6 000 |
| 3 | Огрев канцеларија 14 000 |
| 4 | Осветљење канцеларија 5 000 |
| 5 | Службене новине 500 |
| | Пренос . . |

| Предлог за 1936/37 год. | Одобрено за 1935/36 год. | Разлика предлаže се за 1936/37 год. | Стварно утровено (п имаје) у 1935/36 год. до дана подношења новог предлога будеца Мин. фин. на одобрение | Примедба |
|-------------------------|--------------------------|-------------------------------------|--|----------------|
| Износ позиције | Износ партије | Динара | | |
| | | 1,368.000 | 1,430.000 | — 62.000 |
| | | 36.000 | | |
| | | 36 000 | 72.000 | 81.000 — 9.000 |
| | | | | |
| | | 1,440.000 | 1,511.000 | — 71.000 |
| | | 20 000 | | |
| | | 6 000 | | |
| | | 14 000 | | |
| | | 5 000 | | |
| | | 500 | | |
| | | 45.500 | | |

| Број Партије позиције | РАСХОДИ И ПРИХОДИ | |
|-----------------------------|--|----------------|
| | Пренето . . | |
| 6 | Поштанске, телеграфске и телефонске таксе | 45.500 |
| 7 | Одржавање гробља | 6.000 |
| 8 | Трошкови рекрутовања | 2.000 |
| 9 | Одржавање и набавка општинских вага | 10.000 |
| 16 | Чишћење канцеларија | 2.000 |
| 11 | И т. д. | 1.500 |
| 8 | Лична и имовна безбедност: | — |
| 1 | Кирије за жандармеријске станице и издржавање истих | 67.000 |
| 2 | Поротничке дијурне — дневнице | 70.000 |
| 3 | Осветљење улица | — |
| 4 | Допринос у фонд за грађење зграда среских начелстава | 3.000 |
| 5 | Издржавање ватрогасних чета | 18.000 |
| 6 | Доприноси ватрогасним друштвима | 2.000 |
| 7 | Тамањење бесних и дивљих животиња | 12.500 |
| 8 | И т. д. | 10.500 |
| 9 | Народна просвета: | — |
| 1 | Издржавање школе (назначити име или место школе) — по буџету те школе | 40.000 |
| 2 | Издржавање школе (назначити име школе) — по буџету те школе | 5.000 |
| 3 | И т. д. | 4.000 |
| 10 | Финансијска грана: | — |
| | Ануитети државној хипотекарној банци | 92.000 |
| | Овде по азати отплате и камате-ануитетете — по општинским зајмовима и другим обавезама у смислу § 94 Закона о општинама. Поред тога, мора се у тексту ове партије назначити и показати: кад је дуг постао; колики је био првобитни дуг; колико је до сада исплаћено; колико још остаје и за које се време дуг има потпуно исплатити. | 99 000 — 7.000 |
| | За пренос . . | — |

| Износ позиција | Износ партија | Предлог за 1936/37 год. | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Старло у рошену (примљено) у (945 5€ то, до дана подно- шења новог предло- га будеца Мин. фин. на одобрљење | Примедба |
|-------------------|------------------|----------------------------|-------------------------------------|---|--|----------|
| | | Динара | Динара | Динара | | |
| | | 45.500 | | | | |
| | | 6.000 | | | | |
| | | 2.000 | | | | |
| | | 10.000 | | | | |
| | | 2.000 | | | | |
| | | 1.500 | | | | |
| | | — | | | | |
| | | 67.000 | 70.000 | — 3.000 | | |
| | | 18.000 | | | | |
| | | 2.000 | | | | |
| | | 12.500 | | | | |
| | | 10.500 | | | | |
| | | 40.000 | | | | |
| | | 5.000 | | | | |
| | | 4.000 | | | | |
| | | — | | | | |
| | | 92.000 | 99 000 | — 7.000 | | |
| | | 90 000 | | | | |
| | | 80.000 | | | | |
| | | — | | | | |
| | | 170.000 | 180.000 | — 10.000 | | |
| | | 80.000 | 80.000 | | | |
| | | — | | | | |
| | | 409.000 | 429.000 | — 20.000 | | |

| Број | Партије | Позиције | Расходи и приходи | Пренето . . . |
|------|--|----------|--------------------|---------------|
| 11 | | | | |
| 1 | | | Грађевинска грана: | |
| 1 | Одржавање и оправка општинских путова | | | |
| 2 | Одржавање и оправка општинских мостова | | | |
| 3 | Одржавање и оправка општинских зграда | | | |
| 4 | Одржавање општинских паркова | | | |
| 5 | Одржавање и набавка телефонских стубова и других објеката и постројења | | | |
| 6 | Оправка улица | | | |
| 7 | Оправка тргова и пијаци | | | |
| 8 | Оправка и увођење водовода | | | |
| 9 | Чишћење река, потока, бунара и т. д. | | | |
| 10 | И т. д. | | | |

| Предлог за 1936/37 год. | | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Стварно утрошено (примљено) у 1935/36 год. до а. и на подно- шња новог предло- га будета Мин. фин. на одобрење | Примедба |
|----------------------------|------------------|-------------------------------------|---|---|----------|
| Износ позиција | Износ партија | | | | |
| Д и н а р а | | | | | |
| | | 409.000 | 429.000 — 20.000 | | |
| 30.000 | | | | | |
| 15.000 | | | | | |
| 20.000 | | | | | |
| 10.000 | | | | | |
| — | | | | | |
| 10.000 | | | | | |
| 10.000 | | | | | |
| 5.000 | | | | | |
| 10.000 | | | | | |
| 6.000 | | | | | |
| — | | 116.000 | 120.000 — 4.000 | | |
| 525.000 | | 549.000 — 24.000 | | | |

| Број парије позиције | РАСХОДИ И ПРИХОДИ | | | | |
|----------------------------|--|--------|---------|------------------|--|
| | Пренето . . | | | | |
| 12 | Пољопривреда, сточарство и шумарство: | | | | |
| 1 | Издржавање пољопривредних школа и течајева | 20.000 | | | |
| 2 | Пољопривредне и сточарске изложбе, екскурзије и течајеви | 20.000 | | | |
| 3 | Унапређење пољопривреде | 20.000 | | | |
| 4 | Унапређење сточарства | 10.000 | | | |
| 5 | Унапређење воћарства | 5.000 | | | |
| 6 | Унапређење виноградарства | 5.000 | | | |
| 7 | Пошумљавање голети | 5.000 | | | |
| 8 | Сузбијање сточне, воћне и лозне болести | 5.000 | | | |
| 9 | Тамањење дивљих зверади и других штеточина | 2.000 | | | |
| 10 | И т. д. | — | 92.000 | 95.000 — 3.000 | |
| 13 | Народно здравље: | | | | |
| 1 | Издржавање општинских болница и амбуланти | 40.000 | | | |
| 2 | Набавка лекова и завојног материјала | 10.000 | | | |
| 3 | Допуна лекарских инструмената | 8.000 | | | |
| 4 | Болнички трошкови (у другим болницама) | 7.000 | | | |
| 5 | Сузбијање заразних болести | 10.000 | | | |
| 6 | Трошкови пропаганде за народну хигијену | 10.000 | | | |
| 7 | Асанација села | 15.000 | | | |
| 8 | Одржавање чесама, бунара и других водовода | 5.000 | | | |
| 9 | Трошкови око одаштиљања у Пастеров завод | 10.000 | | | |
| 10 | Помоћ Црвеном крсту | 10.000 | | | |
| 11 | И т. д. | — | 125.000 | 135.000 — 10.000 | |
| 14 | Социјално старање: | | | | |
| 1 | Издржавање домова за изнемогле старце и старице | 30.000 | | | |
| 2 | Помоћ инвалидима | 10.000 | | | |
| 3 | Помоћ сиротињи и незапосленима | 10.000 | | | |
| 4 | Помоћ хуманим друштвима и установама | 10.000 | | | |
| 5 | И т. д. | — | 60.000 | 60.000 — | |
| 15 | Трговина, индустрија, занатство и туризам: | | | | |
| 1 | Издржавање, занатских, трговачких, домаћичких и шегртских школа и течајева | 40.000 | | | |
| | За пренос . . | 40.000 | 802.000 | 839.000 — 37.000 | |

| Износ позиција | Износ партија | Предлог за 1936/37 год. | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Стварно употребљено (примљено) у 1935/36 год., ао аван почи- њења новог предло- га будета Мин. фин. на обдорске | Примедба |
|-------------------|------------------|----------------------------|-------------------------------------|---|--|----------|
| | | Д и н а р а | | | | |
| | | 525.000 | 549.000 — 24.000 | | | |
| | | 92.000 | 95.000 — 3.000 | | | |
| | | 125.000 | 135.000 — 10.000 | | | |
| | | 60.000 | 60.000 — | | | |
| | | 802.000 | 839.000 — 37.000 | | | |

| Број | Партије | Позиције | Расходи и приходи |
|------|--|--|--|
| | | | Пренето . . . |
| 2 | Помоћ трговачким, занатским, домаћичким и шегртским школама и течајевима | | |
| 3 | Кирије школских зграда | | |
| 4 | Набавка школских потреба | | |
| 5 | Унапређење туризма | | |
| 6 | И т. д. | | |
| 16 | | | Општинска привреда: |
| 1 | Одржавање и обрада општинских земљишта | | |
| 2 | Одржавање општинских шума | | |
| 3 | Одржавање и искоришћавање каменолома | | |
| 4 | Одржавање ловишта | | |
| 5 | Одржавање риболова | | |
| 6 | Порез на општинска имања | | |
| 7 | Таксе | | |
| 8 | И т. д. | | |
| 17 | | | Стипендије и субвенције: |
| 1 | Стипендије | | |
| 2 | И т. д. | | |
| 18 | | | Непредвиђени расходи: |
| 1 | Кредит за недовољно предвиђене материјалне расходе по свима гранама буџета | | |
| 2 | Кредит за непредвиђене материјалне расходе по свима гранама | | |
| | Из ове се партије не могу вршити лични расходи | | |
| | | <u>Свега материјални расходи . . .</u> | |
| | | <u>Укупно расходи . . .</u> | |
| | | | |
| | | | У расходима морају се осигурати кредити у буџету за оне потребе о којима говори § 14 |

У расходима морају се осигурати кредити у буџету за оне потребе о којима говори § 14 Закона о општинама.

| Предлог за 1936/37 год. | | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Сврдно утврђено (принесено) у 1935/36 год, а да на подно- шењу новог предло- га одуста Мин. фин. на одобрење | Примедба |
|----------------------------|------------------|-------------------------------------|---|---|----------|
| Износ позиција | Износ партија | | | | |
| Д и н а р а | | | | | |
| 40.000 | 802.000 | 839.000 | — 37.000 | | |
| 10.000 | | | | | |
| 12.000 | | | | | |
| 8.000 | | | | | |
| 20.000 | | | | | |
| — | 90.000 | 95.000 | — 5.000 | | |
| 40.000 | | | | | |
| 10.000 | | | | | |
| 6.000 | | | | | |
| 5.000 | | | | | |
| 4.000 | | | | | |
| 3.000 | | | | | |
| 2.000 | | | | | |
| — | 70.000 | 75.000 | — 5.000 | | |
| — | 92.000 | 98.000 | — 6.000 | | |
| 30.000 | | | | | |
| 20.000 | 50.000 | 50.000 | — | | |
| | 1,104.000 | 1,157.000 | — 53.000 | | |
| | 2,544.000 | 2,668.000 | — 124.000 | | |

| | |
|--------------------|--|
| Број | |
| Партије / Позиције | |

РАСХОДИ И ПРИХОДИ

Б. ПРИХОДИ

При изради предлога буџета прихода унети највећу пажњу и обазривост. Сношљивост и правичност терета мора бити загарантована, због чега је потребно водити строго рачуна о платежној моћи грађана. За мерило у овом погледу служиће остварени приходи у 1933 години; само у границама те висине може се кретати. Стопа приреза не може ни у ком случају бити већа од стопе, која је одобрена за текућу годину. Увођење нових дажбина неће се одобравати, напротив и код постојећих извршити ревизију, а оне, које су често и у већини случајева превисоке и не одговарају вредности продуката и услуги за коју се наплаћују, укинути или смањити. Све суме у буџету прихода морају бити реалне. Ово се нарочито односи на заостале и неприкупљене приходе и прирез из ранијих година. Само са оним зашта се поуздано зна да ће се наплатити треба рачунати.

Редовни приходи:

Општински прирез (мањак прихода према расходима, који се има наплатити на име општине приреза).

Овде улази сума разрезаног општинског приреза на основи државног непосредног пореза за протеклу годину тј. за буџетску 1934/35 годину узеће се за основицу разрезани државни непосредни порез за 1933 годину. Ова основица неће важити само за нове чланове — општинаре који су досељени и примљени

За пренос . . .

| Износ позиција | Износ партија | Предлог за 1936/37 год. | Одобрено за 1935/36 год. | Разлика предлаже се за 1936/37 год. | Свакако утврђено (примљено) у 1935/36 год. до дана под оштва новог предлога буџета Мин. фин. на одобрење | Примедба |
|----------------|---------------|-------------------------|--------------------------|-------------------------------------|--|----------|
| | | Динара | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |

| Број | Партије позиције |
|------|---------------------|
|------|---------------------|

РАСХОДИ И ПРИХОДИ

Пренето . .

у току 1934 години. Њима се има разрезати општински прирез према утврђеној основи и извршеном разрезу државног непосредног пореза за 1934 годину. Стопа приреза има бити јединствена за све облике непосредне порезе и све порезовнике једне општине.

Приход од такса:

- 1 Пијачарина
- 2 Од сточних пасона
- 3 Кантарина — мерина
- 4 Запремање тротоара
- 5 Манипулативна такса
- 6 Такса на псе
- 7 Такса на ловачке карте
- 8 Такса на риболовне карте
- 9 Таксе на превозна средства
- 10 Оџачарска такса
- 11 Од добоша (такса)
- 12 Од трамвајских и аутомобуских карата
- 13 Од касапске аренде
- 14 Од дућанске аренде
- 15 По закону о таксама
- 16 И т. д.

Приход од трошарине:

- 1 Трошарина на алкохол (вино, ракију, шпиритус, рум, ликер и др. алкохолна пића)
- 2 Трошарина на безалкохолна пића (сокови од воћа и др.)
- 3 Калдрмина
- 4 Трошарина на све остале артикли — предмете

За пренос . .

| Износ позиција | Предлог за 1936/37 год. | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Стварно утврдено (примљено) у 1935/36 год. до дана подно- шења новог предло- га будета Мин. фин. на одобрење | Динара | Примедба |
|-------------------|----------------------------|-------------------------------------|---|---|-----------|----------------------------|
| | | | | | | |
| | | | | | 1,644.000 | 1,658.000 — 14.000 |
| | | | | | 60.000 | |
| | | | | | 15.000 | |
| | | | | | 30.000 | |
| | | | | | 95.000 | |
| | | | | | 20.000 | |
| | | | | | 10.000 | |
| | | | | | 7.000 | |
| | | | | | 3.000 | |
| | | | | | 20.000 | |
| | | | | | 5.000 | |
| | | | | | 2.000 | |
| | | | | | 8.000 | |
| | | | | | 15.000 | |
| | | | | | 10.000 | |
| | | | | | — | |
| | | | | | 310.000 | 350.000 — 40.000 |
| | | | | | 100.000 | |
| | | | | | 20.000 | |
| | | | | | 30.000 | |
| | | | | | 140.000 | 290.000 — 230.000 — 60.000 |
| | | | | | 2,244.000 | 2,238.000 — 114.000 |

| Број парије позиције | РАСХОДИ И ПРИХОДИ | |
|----------------------------|--|-------------|
| | Приход од имања: | Пренето . . |
| 4 | 1 Приход од земљишта 2 Приход од ловишта 3 Приход од риболова 4 Од кирије општинских зграда и других имања 5 Од закупа права и добара 6 И т. д. | |
| 5 | Разни непредвиђени приходи: | |
| | Овде унети као: субвенције, поклон, помоћи, приход од продате општинске имовине итд. показујући их по врстама у посебним позицијама. | |
| 6 | Дуговани приходи. | |
| | Приход од наплаћеног општинског приреза из ранијих година | |
| | Укупни приходи | |
| | РЕКАПИТУЛАЦИЈА | |
| A. Расходи, укупно динара | | |
| B. Приходи, укупно динара | | |

| Предлог за 1936/37 год. | Одо- брено за 1935/36 год. | Разлика предла- же се за 1936/37 год. | Старно уговорено (примјесно) у 1935/36 год. до дана подан шешња новог предло- га буџета М. и. фин. на одобрење: | Примедба |
|----------------------------|-------------------------------------|---|--|----------|
| Износ позиција | Износ партија | Динара | | |
| | | 2,244.000 | 2,238.000 — 114.000 | |
| 180.000 | | | | |
| 20.000 | | | | |
| 5.000 | | | | |
| 15.000 | | | | |
| 10.000 | | | | |
| — | | 230.000 | 250.000 — 20.000 | |
| | | | | |
| | | 70.000 | 80.000 — 10.000 | |
| | | | | |
| | | 2,544.000 | 2,668.000 — 144.000 | |
| | | | | |
| | | 2,544.000 | 2,668.000 — 144.000 | |
| | | | | |
| | | 2,544.000 | 2,668.000 — 144.000 | |

6 Врманисање и накнадни кредити

У смислу прописа § 100 закона о општинама, општинска управа дужна је финансијирати по буџету онако како је одобрено т. ј. кредити одобрени за одређене потребе могу се трошити само на те потребе. Прекорачења појединих ставки и преношење из једне ставке у другу нису допуштена без одобрења надлежних власти, које су по § 100 у вези § 98 закона за то одређене. Овде треба имати на уму да су по закону одобрена само она неопходна прекорачења односно преношења из једне ставке у другу т. ј. из једне позиције у другу позицију која се односе на истородне издатке. Прекорачења појединих партија и преношење из једне партије у другу није дозвољено. За ова законом признате прекорачења, треба увек тражити од надлежних власти претходно и благовремено потребно одобрење пре учињеног издатка. Извршена прекорачења без претходног одобрења од за то надлежних органа неће се признавати, већ имају пасти на терет рачунополагача и наредбодаваца. Сваки захтев о прекорачењу мора бити пропраћен довољним образложењем и мишљењем надзорне власти ако захтев има одобрити банска управа односно мишљењем банске управе ако је за то потребно одобрење Министарства финансија. Напомиње се да се из партије непредвиђени расходи не могу вршити лични издаци.

Овако извршени издаци било да су накнадни било ванредни кредити, морају се показати у завршном рачуну у особеним ступцима.

Код прекорачења има се показати у завршном рачуну целокупан износ партија.

У завршном рачуну се имају показати и они буџети који буду донети на основу § 99 закона за које такође важе сви ови прописи у овим упутствима.

7 Прилози уз предлог општинског буџета

Сваком општинском буџету имају се приложити следећи прилози:

а) записник и одлука општинског одбора о предлогу буџета уз тачну ознаку укупне суме прихода, расхода, разрезаног општинског приреза са тачном стопом; као и одлука о наплати свих такса у 2 примерака;

б) један примерак одобреног буџета из прошле године са клаузулом одобрења од стране надлежне власти;

в) појединачан преглед општинског дуговања и потраживања за раније године;

г) преглед остварених прихода и извршених расхода за текућу годину изведен по врстама и месецима;

д) жалбе — утоке на предлог буџета, ако их има;

ђ) поименични списак свију општинских службеника, са прегледом укупних годишњих принадлежности за текућу годину;

е) уредбу општинских службеника;

ж) последњи одобрени завршни рачун;

з) експозе — објашњење буџета. Детаљнија образложења свих расхода за сваку партију посебно; и

и) исказе — уверења пореских власти о разрезу непосредног пореза.

ј) анекси-прилози уз општински буџет као: фонд откупнине личног рада-кулука; фонд за јавне радове; фонд за ванредно искоришћавање путева и других фондова уколико постоје код појединих општина. Износи ових фондова не зарачунају се ни у расходима ни у приходима општинских буџета.

8 Закључак

Према § 97 став 2 закона о општинама сви предлози буџета за 1936/37 годину морају бити достављени на одобрење најдаље до краја фебруара 1936 године.

Предлоге општинских буџета по којима има донети решење Министарство финансија краљевске банске управе упућиваће их на одобрење само у том случају ако се путем прегледа буџета и свих прилога установи да су општине у свему поступиле по овим упутствима. У противном случају неуредно сastављени предлози буџета, који нису прилагођени прописима ових упутстава, имају се враћати дотичним општинама ради прилагођавања истих и извршењу ових упутстава.

Напомиње се да је циљ ових упутстава, поред већ напред изложеног, да од сада разноликог начина буџетирања створе једнообразност и једну врсту јединственог општинског буџетирања у опште као и да систематским распоредом расхода и прихода обухвате све оне случајеве који су до сада по-

стојали а нису били додирнути никаквим прописима.

И овом приликом скреће се пажња на ригорозну штедњу у њеном основном значењу у одмеравању потребних кредита код свих грана општинске управе. Опште финансијске прилике неминовно налажу, да се ова настојања при изради општинских буџета конзеквентно спроведу. Ово због тога што ће се заједничком акцијом на свима пољима јавних, државних и општинских финансија најпре постићи позитивни резултати и што ће се на тај начин остварити тежња Краљевске владе да се фискална оптерећења самоуправних тела, у првом реду општина, снизе до крајњих граница могућности. И у току ове буџетске године као и у току претходне, показало се је, да се општински буџети врло слабо извршују, а све услед подбацивања усвојених прихода. Ова чињеница мора бити пресудна при изради општинских буџета за годину 1936/37. Према томе, сваку потребу, треба најближљивије проценити и све оно што не било неопходно, не уносити у буџет.

Нарочиту пажњу обратити личним расходима. Треба се старати да се сва непотребна и сувишна лица елеминишу из општинске службе. Одељења и отсеке који немају карактер неопходне потребе укидати а сродне спајати те на тај начин и особље и личне расходе смањити за 10% од садањег буџета.

При саставу прорачуна треба се такође старати да принадлежности особља задржаних у општинској служби ни у ком случају не буду веће од принадлежности које су о-

добрене по буџетима за 1935/36 односно имају се предвидети према уредби која се има донети у смислу § 85 закона о општинама. И овог пута напомињем свој распис, који сам под бр. 7546/VII од 15 јула 1933 године упутио свима бановинама и молио за смањење личних принадлежности.

Надлежни органи који имају овлашћење за преглед и одобрење општинских буџета за 1936/37 годину стараће се да од ових упутстава не буде одступања. У противном сносиће одговорност у смислу закона о чиновницима.

Ова упутства оштампати у „Службеним новинама“ а Г.Г. Банове умолити да скрену пажњу општинским управама на свом подручју да се исте имају стриктно придржавати ових упутстава.

Буџетско одељење Министарства финансија стараће се о тачном извршењу ових упутстава и давати потребна тумачења, ако се за то укаже потреба.

Службене новине Бр. 175—XL од 31 јула, 1935 год.

ПРАВИЛНИК

Бр. 55900 — II од 18 маја, 1932 год.,

о утрошку канцеларијског и другог материјала, употреби прибора и намештаја у државним надлежствима и установама и употреби кредита за поштанско-телеграфско-телефонске трошкове.

Чл. 1 — У државним надлежствима и установама може се набављати, употребљавати и трошити канцеларијски и други материјал, прибор и намештај само како је овим Правилником прописано.

Чл. 2 — Хартија лењирана (шпартана), нелењирана (нешпартана) или карирана може бити:

а) За преписе и обичну пошту, која нема трајну важност средње фина — мелирана у свакој боји — „концепт хартија“, у уобичајеним размерама, до највеће тежине 1000 табака 10 кгр.;

б) За преписе који имају трајнију важност или су намењени дужој употреби, бела или у боји, у уобичајеним размерама, до највеће тежине 1000 табака 10 кгр.;

в) За преписе на писаћим машинама бела, у уобичајеним размерама, до највеће тежине 1000 табака 5 кгр.;

г) За бланкете за указе бела, до највеће тежине 1000 табака 10 кгр.

Чл. 3 — Коверти могу бити:

а) Канцеларијски од средње фине хартије сиви или у боји с једне стране углађени, размера 14/20 см., до највеће тежине 1000 ком. 6 кгр.;

б) рукавци од средње фине хартије, сиви или у боји, с једне стране углађени, у уобичајеним размерама, до највеће тежине 1000 ком. 10 кгр.; и

в) платнени коверти за благајничке послове од ретког платна изнутра а с обе стране хартија; унутрашњост коверта у боји.

Чл. 4 — На сваком табаку и на сваком коверту истовремено се при набавци одмах мора штампati или другим путем утиснути име надлешства које ће их употребљавати.

Чл. 5 — Хартија и коверти могу се набављати од ниже каквоће и лошијег квалитета од напред прописане.

Забрањује се у свима државним надлештвима и установама набавка за службену употребу теже и финије хартије и коверата.

Забрањује се свака набавка хартије и коверата за полузваничну или приватну преписку. Од овог се изузимају кабинети министара и шефова надлештава са најмање II положајном групом, али се мора штампati име надлешства.

Забрањује се набавка хартије и коверата без штампаног или другим путем утиснутог имена надлештва или установе.

Чл. 6 — Обрасци продајни или за службену употребу свих врста као и књиге за службену употребу штампаће се или механичким путем вадити само на хартији чија је највећа тежина 1000 табака 10 кгр., која је предвиђена у чл. 2 под а).

Министарства ће за своје подручне установе, у колико до сада нису извршили, унифицирати и предвидети облик и величину свих образца и књига које се налазе у службеној употреби.

Чл. 7 — Преписивање и у опште писање руком или на писаћим машинама вршиће се без прореда тако да између једног и другог реда буде најмањи могући размак. Писање мора бити и с једне и с друге стране.

За унутрашње канцеларијске послове, разне уметке, наставке, извештаје и друге потребе употребљаваће се само концепт хартија и то редовно једна четвртина табака. Цео табак употребљаваће се само у случајевима кад се има цео са свих страна исписати.

За белешке, расписе, помоћне књиге употребљаваће се првенствено одбачени неупотребљени обрасци и књиге.

Чл. 8 — Хартија за паковање може бити једнострука, величине 90/126, с једне стране угlađena и може бити до највеће тежине 1000 табака 100 килограма.

Чл. 9. — Хартија за паковање и коверти држаће се само у канцеларијским уредима где се врши експедиција поште или код чиновника одређеног за руковање материјалом.

Забрањује се држање ове хартије и коверата по осталим канцеларијама.

Чл. 10. — Упијаћа хартија за купљење мастила може бити у свакој боји, у обичајеним размерама до највеће тежине 1000 табака 36 килограма.

Чл. 11. — Оловке црне могу бити сваке марке која одговара квалитету фаберове № 7702 или хартмутове № 123.

Оловке у боји морају бити такође овог квалитета.

Луксузне оловке „Кохинор”, „Кастел”, „Аполо”, „Марс” итд. не могу бити набављане за службену употребу.

Чл. 12. — Држаље-увлаке за пера су од обичног дрвета, беле или у боји без патента за извлачење пера.

Забрањује се набавка других, луксузнијих држаља-увлака.

Чл. 13. — Пера за писање могу бити само обична од алуминиума или челика.

Забрањује се набавка за службену употребу златних-позлаћених пера или пера разних патената и марки луксузне израде.

Чл. 14. — Мастило за писање може бити антраценско или у боји, које се не разлива и не бледи, као и мастило-фарба за штамбиље.

Забрањује се набавка мастила страних производа.

Чл. 15. — Лењири, гуме за брисање, канап кудељни за паковање, јемственик памучни за прошивање аката, чиоде и спајалице за акта, као и сав други материјал набављаће се у најобичнијем квалитету.

Гумарабика мора бити добро лепљива а црвени восак мора се брзо стврднути и не сме отпасти.

Гуме за брисање даваће се само особљује које црта или ради на писаћим машинама.

Гумарабика, восак, канап за паковање, јемственик за прошивање акта могу се држати само у канцеларијским одељцима или код чиновника одређеног за руковање материјалом.

Чл. 16. — Забрањује се набавка за службену употребу разних подметача, портфельа за акта, машина за резање оловки, ножева за сечење и радирање, налив пера, овлаживача за лепљење коверата и других сличних предмета.

Чл. 17. — Никакав материјал не може се сматрати следовањем службеника. Службенику се издаје материјал онай и у оној количини који му је стварно потребан за свршавање службених послова.

Забрањено је да службеник држи ма какав резервни материјал по својим фијокама, који би премашио његову потребу за један месец дана.

Чл. 18 — Дневни листови и часописи могу се набављати само по један примерак за кабинет министра и за библиотеке централних надлежава.

Следећа се изузимају Службене новине и баваринске службене новине.

Забрањује се набавка књига сваке врсте изузев закона и правилника, коментара за ове, као и стручних књига у најужем смислу, у којима се третирају питања оне струке за чију се потребу набављају.

Чл. 19 — Забрањује се набавка канцеларијског намештаја за сва државна надлежава и установе.

Садашњи намештај (столови, столице, орманци и етажери) у случају квара има се оправити.

За надлежава и установе, које се новообразују дозвољава се по одобрењу ресорног министра набавка најпотребнијег намештаја: дрвених столова обичне величине са или без фијока, дрвених столица, дрвених етажера и ормана и дрвених чивилука.

Чл. 20 — Ложење пећи по канцеларијама и осталим просторијама почиње 15. октобра.

Шефови надлежава могу према климатским приликама наређивати почетак ложења и после овог времена. Исто тако могу одредити ложење и пре овог времена али накако не сме бити пре 1. октобра.

У свим приликама има се настати да се троши угаљ уместо дрва где год има пећи и огњишта са решеткама и где уз ове постоје видани димњаци.

Дрва се имају првенствено набављати из државних шума а угаљ само из државних рудника. Само по изузетку, кад је од њих немогуће набавити, може се узети и од приватних с тим да угаљ мора бити из домаћих рудника.

Чл. 21 — На једну пећ у канцеларијама и другим просторијама следују дрва и то:

| Наименовање | јануар и децембар месечно по | фебруар и новембар месечно по | март и октобар месечно по | Свега |
|---|------------------------------|-------------------------------|---------------------------|---------------------|
| За канцеларије за премине од 50 m ³ | 1,100 m ³ | 1, — m ³ | 0,400 m ³ | 5, — m ³ |
| За канцеларије за премине од 50 до 80 m ³ | 1,250 m ³ | 1,125 m ³ | 0,625 m ³ | 6, — m ³ |
| За канцеларије за премине од 80 до 120 m ³ | 1,500 m ³ | 1,250 m ³ | 0,750 m ³ | 7, — m ³ |
| За канцеларије за премине преко 120 m ³ | 1,625 m ³ | 1,500 m ³ | 0,875 m ³ | 8, — m ³ |

| НАИМЕНОВАЊЕ | На једну пећ у канцеларијама где су пећи удељене за ложење угљем следује угља и то: | | | | | | | | | | | |
|--|---|----------------------------------|------------------------------|-----------|---------------------------------|----------------------------------|------------------------------|-----------|---------------------------------|----------------------------------|------|------|
| | За јануар и децембар месечно по | За фебруар и новембар месечно по | За март и октобар месечно по | С В Е Г А | За јануар и децембар месечно по | За фебруар и новембар месечно по | За март и октобар месечно по | С В Е Г А | За јануар и децембар месечно по | За фебруар и новембар месечно по | | |
| За канцелерије за премине до 50 куб. метара | 450 | 337 | 225 | 400 | 300 | 200 | 140 | 112 | 75 | 1980 | 1498 | 1000 |
| За канцелерије за премине од 50 до 80 куб. метара | 530 | 375 | 250 | 450 | 337 | 225 | 250 | 197 | 135 | 2400 | 1818 | 1229 |
| За канцелерије за премине од 80 до 120 куб. метара | 600 | 450 | 300 | 500 | 375 | 250 | 300 | 225 | 150 | 2800 | 2100 | 1400 |
| За канцелерије за премине преко 120 куб. метара | 650 | 487 | 325 | 600 | 450 | 300 | 350 | 262 | 175 | 3200 | 2398 | 1600 |

За потребе које нису овде предвиђене као и за особене случајеве који би изазвали већу потрошњу дрва или угља, утрошак ће унапред одобрити ресорни министар.

Комисијским путем утврдиће се потребна количина огрева за канцеларије и друге просторије, које имају централно или етажно грејање.

Чл. 22 — У канцеларијама где се употребљава електрично осветљење следује на једнога чиновника или службеника сијалица до 40 вати.

За ходнике и друге просторије комисијским путем ће се утврдити потребна јачина електричне светlostи.

За потребе које нису овде предвиђене као и за остale случајеве који би изазвали већу потрошњу светlostи, утрошак ће унапред одобравати ресорни министар.

Чл. 23 — Службена преписка између власти, надлежтава и установа, чија седишта нису у истом месту, обавља се по правилу посредством поште, у колико извесне власти не буду веома важна и хитна наређења, извештаје и обавештења достављали по нарочитом свом куриру.

Само у изузетно важним и врло хитним случајевима могу се власти, надлежтава и установе користити у међусобној службеној преписци и телеграфом односно при обављању службених разговора телефоном.

Чл. 24 — Службена наређења, извештаји, обавештења итд. упућиваће се путем телеграфа само ако су хитне природе и ако би, достављена на други начин, циљ био промашен. Више власти и установе избегаваће захтевање од нижих власти, да им достављају извештаје и друго телеграфским путем у свима оним случајевима, где се то може без икакве штете по администрацију обавити преко поште.

Службени телеграми морају бити писани збијеним стилом, са кратким и јасним реченицама. Из телеграма, треба изоставити сваку реч, која не представља суштину саопштења и која уопште не утиче на јасноћу и смисао садржаја.

Старешине виших власти и установа, или од њих овлашћена лица, дужни су старати се о тачном извршењу предњих одредаба. У првом запаженом случају, да ника власт упућује телеграме са садржином која се може без икаквих штетних последица доставити поштом или телеграме са врло опширом и раззвученом садржином, старешина више власти упозориће нижу власт да то у будуће не чини; у поновљеном случају наплатиће се од одговорног лица једноструки износ телеграфске таксе у корист државне касе.

Чл. 25 — Службене телефонске разговоре треба по правилу избегавати где год то природа и хитност посла безусловно не изискује. Обављени разговори морају бити кратки и ограничени само на чисто службена саопштења. С обзиром на то да је највећи телефонски саобраћај у времену од 11 до 12^{1/2}

и од 17 до 19 сати треба избегавати, кад год је то могуће службене телефонске разговоре у то време, да би се омогућило и приватним лицима да обаве своје разговоре. У сваком надлежству и установи одредиће се са којих се телефона могу обављати службени телефонски разговори, као и који службеници могу те разговоре водити. Старешина надлежства или у већим надлежствима нарочито за то одређено лице, дужан је да сваки обрачун поште о извештеним телефонским разговорима прегледа и провери да ли су ти говори били потребни и да ли употребљено време није претерано. Од лица које при обављању телефонских разговора буде поступало противно предњим одредбама наплатиће се у корист државне касе једноструки износ телефонске таксе за обављени разговор.

Чл. 26 — Сав се материјал и прибор по овом Правилнику има набављати по Закону о државном рачуноводству.

Чл. 27 — Ради правилног извршења овог Правилника сва потребна објашњења даваће Министар финансија.

Чл. 28 — Свај Правилник важи од дана кад се објави у „Службеним новинама”.

Министарски савет у седници својој од 18 маја 1932 године усвојио је предњи Правилник Господина Министра финансија и одобрава да се по њему у свему поступа.

Службене новине Бр. 117-LIII — од 25 маја, 1932 год.

ЗАКОН

од 31 јануара, 1896 год., са изменама и допунама од 31 октобра, 1925 год.

о општинској мерини (кантарини)

Чл. 1 — Све што се у јавном саобраћају прода по тежини или по запремини, а износи количину већу од 25 килограма или литара, мора се измерити на општинским мерилима, а мерина наплатити по одредбама овога Закона.

Чл. 2 — Мерина се наплаћује у корист касе оне општине, у којој се роба прода. Али роба која се увезе са стране, плаћа једном за свагда мерину на царинарници, а у корист касе оне општине у којој је царинарница.

Чл. 3 — Свака општина дужна је имати довољно мерила прописаних законом о мерама. Сем тога општине су дужне држати довољно поузданних мерача, који ће при ступању у ову службу положити заклетву прописану за општинске званичнике и кауцију за тачно вршење своје службе. Количину кауције одређује општински суд.

Чл. 4 — Ово право мерења и наплаћивања мерине општине не могу дати под закуп.

Чл. 5 — Поједине предмете индустриске производње као и оне побројане у чл. 10 овог закона, Министар народне привреде може, по саслушању Привредног савета ослободити плаћања мерине.

Чл. 6 — Мерину плаћа продавац.

На једну исту робу мерина се може само једном наплатити.

Чл. 7 — Провозна роба, као и роба која се извози на страну ради продаје, не подлеже мерењу општинским мерилима, па ни плаћању мерине.

Исто тако не подлежи плаћању мерине ни она роба, која се предаје железници на возидбу и ту мери ради одређивања тежине, као ни она која је изложена у чл. XI Закона о општој царинској тарифи.

Чл. 8 — Роба, коју држава сама и непосредно набавља за своју потребу, не плаћа мерину.

Сем тога не подлеже плаћању мерине ни предмети, који су са стране увезени, а наменjeni су: а) за потребу краљевског двора, — и б) за потребу дипломатског кора.

Чл. 9. — На робу која износи количину већу од 25 килограма или литара, а у случајевима који нису овим Законом изузети, наплаћује се у име мерине:

на тежину преко 25 килограма или литара до 50 килограма или литара закључно 1.— динар,

на тежину преко 50 килограма или литара до 100 килограма или литара закључно 2.— динара,

на тежину преко 100 килограма или литара плаћа се од сваких 50 килограма или литара по 1.— динар, при чему се остатак мањи од 50 килограма или литара рачуна као потпуних 50 килограма или литара.

Ко затражи да му се измери роба у количини до 25 килограма или литара, дужан је на име мерине платити 0.50 динара.

Чл. 10 — На сламу, сено, креч, мрки и камени угаљ, цемент, земљу, руде у непређеном стању, наплаћује се половина таксе означене у горњем члану.

Чл. 11 — Продавци који не врше одредбе овог Закона казниће се од 10.— до 100.— динара у корист касе месне општине.

Чл. 12 — Мерачи који би се огРЕшили о чл. 9 овог Закона, или би криво мерили, казниће се по § 382 Кривичног законика.

Чл. 13 — Казне по овом Закону изриче месна општинска власт.

Чл. 14 — Жалбе противу пресуда општинских власти по крвицама расматрају надзорне власти.

Чл. 15 — Правила за вршење овог Закона прописаће Министар народне привреде.

Чл. 16. — Закон овај ступа у живот када Краљ потпише...

(Измене чл. 9 у ставовима за општинску мерину решио је Финансијски одбор Народне скупштине 12 октобра, 1925 год., на основу чл. 136 Финансијског закона за буџетску 1924-25 год., који је продужен чл. 7 Закона о буџетским дванаестинама за месеце август до новембар 1925 год., и то по предлогу Министра трговине и индустрије, а у споразуму са Министром финансија. Решење Министра финансија носи Д.Р.Бр. 122094 од 17 октобра, 1925 год.

Решење Министра трговине и индустрије носи Бр. 2140 од 31 октобра, 1925 год.

Измене су обнародоване у Бр. 240 — LXIII Службених новина од 29 октобра, 1925 год.).

ПРАВИЛА

П. Бр. 1415 од 6 марта, 1896 год., са изменама и додаткама П. Бр. 8959 од 3 децембра, 1897 год.,

о вршењу Закона о општинској мерини (кантарини)

Чл. 1 — Све што се у јавном саобраћају продаје по тежини или запремини, т. ј. на килограм или литар, мора се измерити на општинским мерилима, сем оне робе, која се увози са стране и мери царинским мерилима (чл. 2 Закона), као и оне која износи количину мању од 25 килограма или литара.

Чл. 2 — Право мерења и наплаћивања мерине, општине не могу дати под закуп (чл. 4 Закона).

Чл. 3 — Каква ће се мерила у јавном саобраћају употребљавати, предвиђено је Законом о мерама.

Чл. 4. — Општине морају имати мерила у оноликом броју, колики број захтева про- мет пијачни и месна потреба.

Чл. 5 — Мерила морају постојати првенствено на тржиштима, а може их бити, ако се потреба укаже и на другим местима ван тржишта.

Чл. 6 — Мерење се врши од изласка до заласка сунца, а ако би пијачна потреба захтевала, може се продужити и после тога времена.

Чл. 7 — На све предмете који се продају и измере на општинским мерилима, мора се платити мерина у корист општинске касе.

Чл. 8 — На све што се у кругу које општине прода, а подлежи плаћању мерине и износи количину већу од 25 килограма или литара, плаћа се мерина по одредби чл. 9 Закона о општинској мерини.

Такса се наплаћује:

на тежину преко 25 килограма или литара до 50 килограма или литара закључно 1.— динар,

на тежину преко 50 килограма или литара до 100 килограма или литара закључно 2.— динара,

на тежину преко 100 килограма или литара плаћа се од сваких 50 килограма или литара по 1.— динар, при чему се остатак мањи од 50 килограма или литара рачуна као потпуних 50 килограма или литара.

Ко затражи да му се измери роба у количини до 25 килограма или литара, дужан је на име мерине платити 0.50 динара.

Чл. 9 — Мерину плаћа продавац (први став чл. 6 Закона).

А купац је дужан код себе имати признаице, којима може увек доказати, да је на купљену робу један пут плаћена мерина.

Чл. 10 — Право наплаћивања мерине на робу из унутрашњости земље има она општина, у коју се роба ради продаје донесе.

На робу са стране увезену, ма за које место и сопственика у унутрашњости земље, наплаћена мерина на царинарници припада њеној општини, у кругу које је царинарница (чл. 2 Закона).

Чл. 11 — На једну исту робу мерина се може наплатити само један пут (чл. 6 Закона).

Према томе, она роба, која се прода у једној општини, па је ту премерена и на њу мерина у корист исте општине наплаћена, па се препрода било у истој општини или у којој другој, не подлежи новом плаћању мерине.

При препродаји (или кад робу шаље у другу општину) препрдавац је дужан дати купцу (послати посреднику свом) уверење суда општине у којој је роба први пут прода на и мерина наплаћена.

У том уверењу, које општински суд издаје бесплатно, биће побројане признанице дотичног мерача, које служе за доказ да је мерина наплаћена и које остају код општинског суда.

Уверење ово не морају имати трговци који у вагонима (10.000 кгр.) на железничку или паробродску станицу довозе храну и другу робу у места из којих се врши извоз на страну.

Чл. 12 — Ко затражи да му се роба поново измери, дужан је поново и мерину платити по чл. 8 ових Правила.

Чл. 13 — На креч, цемент, земљу, сено и сламу наплаћује се на име мерине половине таксе назначене у чл. 8 ових Правила (чл. 10 Закона).

Чл. 14 — Мерина се не наплаћује на премер празних, кола, кад се исти врши ради одређивања даре.

Чл. 15 — Ослобођава се мерине и плаћања меринске таксе:

а) мрки и камени угаљ, лигнит и све руде у непрерађеном стању;

б) млинарски и пиварски производи у опште (у смислу чл. 5 Закона).

Чл. 16. — Тако исто ослобођава се мерења и плаћања таксе:

- а) у опште роба, која се на страну извози ради продаје;
- б) роба која се предаје железници на возидбу и ту мери ради одређивања тежине; и
- в) све лекарије, хемикалије и фарбарије (чл. 7 Закона).

Чл. 17. — Ко затражи да му се измери роба именована у чл. 15 и 16 ових Правила, платиће на име мерине половину таксе, означене у чл. 8 ових Правила.

Чл. 18. — Мерина се не наплаћује на предмете:

- а) за потребу Краљевог двора;
- б) за потребу дипломатског кора; и
- в) за потребу државну, кад држава сама непосредно врши набавку (чл. 8 Закона).

Чл. 19. — Општина мора држати довољан број поузданних мерача, који ће приступању у ову службу положити заклетву прописану за општинске званичнике и кауцију за тачно вршење своје службе.

Кауција се полаже у готовом новцу или у хартијама од вредности.

Величину кауције одредиће општински суд.

Чл. 20. — Мерачи су дужни вршити мерење по реду, како им се ко од продаваца пријави.

Чл. 21. — При сваком извршеном премеру, мерачи су дужни бесплатно издати сопственику измерене робе признаницу о измереној роби.

У овој признаници мора бити означено: број колета, укупна тежина, наименовање робе и суме наплаћене мерине.

Чл. 22. — При наплаћивању мерине мерачи су дужни придржавати се строго чл. 9 Закона о општинској мерини.

Чл. 23. — Све кривице по закону о општинској мерини извиђа и суди надлежни општински суд, у колико долазе у његову надлежност.

Чл. 24. — Продавце који не врше одредбе овога Закона, казниће општински суд од 10.— до 100.— динара у корист своје касе (чл. 11 Закона).

Чл. 25. — Мерачи који би се огрешили о чл. 8 ових Правила (чл. 9 Закона), или би криво мерили, казниће се по § 382 Кривичног закона.

Чл. 26 — Жалбе противу решења или пресуде општинског суда подносе се у року од три дана, рачунајући од саопштења решења или пресуде надлежној полицијској власти, односно Управи града Београда.

Министар народне привреде решава у последњем степену.

Чл. 27. — Овим правилима...

ЗАКОН

о бирачким списковима

од 6 септембра, 1931 год., — са изменама и дојунама од 20 јула, 1934 год.

§ 1 — Бирачки спискови по којима се врше избори за Народну скупштину стални су.

Кад овај закон ступи на снагу, општински судови (општина, поглаварства) дужни су у року од десет дана саставити први стални бирачки список узимајући за основу список, по коме су извршени избори народних посланика на дан 11 септембра 1927 године и потом у року од даљих 24 сата поднети га у два оригинална примерка надлежном српском суду на потврду. За оне крајеве где нема српског суда ову ће потврду стављати надлежни окружни суд. За варош Београд потврду бирачких спискова вршиће Окружни суд за град Београд.

У сталне бирачке спискове уписују се по службеној дужности сви, који имају бирачко право, ако су најмање годину дана настањени у тој општини. Ово последње не важи за државне службенике.

Државни и јавни самоуправни службеници заводе се у бирачке спискове оне општине, у којој им је службено седиште.

У општинама, у којима има више гласачких места бирачки список ће се спремити у посебним свескама за свако гласачко место.

При крају списка назначиће се словима број уписаних и број листова списка. Затим ће се ставити нумера и датум па ће га општински суд са деловођом (бележником) потписати и ставити печат.

Срески односно окружни суд, у року од два дана, потврдиће списак и један примјерак задржати за своју архиву а други вратити општинском суду. Ако бирачки списак не би био састављен у законском облику, срески односно окружни суд ће га претходно вратити општини, да га она у року од два дана саобрази законским прописима.

Под III Бр. 51045 од 8 септембра, 1931 год., Министар унутрашњих послова издао је следеће наређење:

На основу § 22 Закона о бирачким списковима прописујем:

А. Формулар сталног бирачког списка, који има следеће рубрике: текући број, породично и рођено име бирача, занимање, место становашња (улица и број куће — крај, махала) и најзад рубрика за промедбу.

Формулар А.

| Тек. број | Породично и рођено име бирача | Занимање | Место становниња (улица и број куће — крај махала) | Примедба |
|------------|-------------------------------|----------|--|----------|
| 1234567890 | Иван Јовановић | Радник | Улица Јеврејска бр. 12 | |

Б. Формулар заједничког азбучног (абецидног) именика, који има следеће рубрике: текући број, страна сталног бирачког списка, текући број сталног бирачког списка, породично и рођено име бирача, занимање, место становља (улица и број куће — крај, махала) и најзад рубрика за примедбу.

Формулар Б.

| | | | | | |
|-----------|--------------------------------|-------------------------------|----------|---|----------|
| Тек. број | Страна стаљног бирачког списка | Породично и рођено име бирача | Занимаве | Место становља (улица и број куће крај, махала) | Примедба |
| | | | | | |

Стални бирачки списак закључује се овом потврдом:

Да је у овај стални бирачки списак општине среза бановине (или гласачког места општине среза бановине) који има листова уписано (и словима) бирача, тводе:

(Датум) Претседн. општ. управе
Деловоћа А. А.

Г. Г. (М. П.) Чланови општ. управе

А. А. В. В.
Б. Б.

Потврда Суда има да гласи:
Суд прегледао је овај стални бирачки списак општине среза

Суд.

1933 год.

У Претсед. (старешина) Суда
(М.П.)

Секретар
Б. Б.

A.A.

Заједнички азбучни именик закључује се овом потврдом:

Управа општине

Бюл.

1933 год

Y

Претс. општ. управе

Деловоћа

А. А.
Чланови општ. управе
(М. М.) Б. Б.
Б. В.

§ 2. — Бирачко право има сваки мушки држављанин по рођењу или прирођењу, ако је навошио двадесет и једну годину старости.

Одредба § 2 готово дословно одговара првој алинеји чл. 55 Устава.

§ 3 — Официри активни као и подофицири и војници под заставом не могу вршити бирачко право ни бити бирани.

Одредба § 3 дословно одговара другој али-
неји чл. 55 Устава.

§ 4 — Привремено губе бирачко право:
1) који су осуђени на робију или затвор дужи од године дана, док се не поврате у права, 2) који су осуђени на губитак часних права за време док траје та казна, 3) који су под стечиштем, 4) који су под старатељством и 5) који су пресудом изгубили бирачко право због изборних кривица.

Изменама и допунама од 24 марта, 1933 год. чл. 9 Закона о избору нар. посланика за Нар. скупштину изменјена је горња одредба.

Чл. 9 Закона о избору народних по-
сланика за Народну скупштину гласи:

Немају права да бирају:

1) који су извршном пресудом осуђени на робију или заточење, или на строги затвор дужи од године дана, док се не поврате у права;

- 2) који су извршном пресудом осуђени на губитак частних права, за време док траје та казна;
- 3) који су под стечиштем;
- 4) који су под старатељством, и
- 5) који су извршном пресудом осуђени на губитак бирачког права због изборних кривица.

§ 5. — Општински судови (поглаварства) имају по службеној дужности сваке године од првог до тридесетпрвог јануара закључно извршити исправке тих спискова уводећи у њих својим решењем сва лица која имају изборно право, а нису дотле уведена, а изостављајући на исти начин она, која су то право изгубила.

Општински суд ће војнике, који су отслужили свој рок, по службеној дужности уписати у бирачки списак по отслужењу рока. Исто тако уписаће војнике, који ће у тој години отслужити свој рок.

По чл. 16 Зак. о бирач. списковима ако дан избора падне у међувремену од 1 јануара до 25 фебруара, исправке бирачког списка по званичној дужности одложиће се после избора.

По начелној одлуци опште седнице Касационог суда Бр. 914 од 13 фебруара, 1925 год.: Како су чл. 5 и 6 Зак. о бирачким списковима категорички и потпуно јасни у погледу рокова и поступања приликом вршења исправака сталних бирачких спискова, то је немогуће чинити ма какво отступање и мењање тога рока осим онога случаја предвиђеног у чл. 16 Зак. о бирачким списковима, без об-

зира на то, што се ти бирачки спискови, евентуално, по прописима другог каквог закона не налазе у притејању општинских судова. Јер у сваком случају општинским судовима ништа не стоји на путу, да прибаве оверени препис тих спискова и то, било од оне власти или установе код које се налазе њихови оригинални, или ако је то немогућно онда од свога првостепеног суда, код кога се налази дупликат тих спискова, и да по таквом овереном препису, изврше у законском року потребне исправке и све остале законом прописане радње; а доцније, кад им буду враћени оригинални стални спискови, да све те исправке тачно унесу и у те оригиналне бирачке спискове.

Решење општинске управе о увођењу у бирачки списак има да гласи:

Управа општине

Бр.
. 1933 год.
у

На основу чл. 5 Зак. о бирачким списковима управа општине . . . нашла је, да у стални бирачки списак треба уписати:

1. А. А. зато што је у смислу другог става чл. 2 задобио бирачко право;
2. Б. Б. зато што је будући настањен стално у овој општини дуже од године дана, смислу трећег става чл. 1 Зак. о бирачким списковима задобио бирачко право;

3. В. В. зато што је као државни чиновник премештен у ову општину у којој стално живи, те у смислу трећег става чл. 1 Зак. о бирачким списковима задобио бирачко право и т. д., па с тога по званичној дужности.

Решава

Да се у стални бирачки списак ове општине уведу А. А., Б. Б., В. В., и т. д.

| | |
|------------------------------|--|
| Деловођа А. А. (М. П.) | Претс. општ. управе Б. Б. Чланови општ. управе В. В. Г. Г. |
|------------------------------|--|

§ 6 – Најдаље до 5 фебруара општински суд ће послати тако исправљени бирачки списак надлежном среском односно окружном суду на потврду. У исто време поднеће му у препису све измене бирачког списка, које је извршио у току месеца јануара.

Кад суд прими бирачки списак увериће се, да ли одговара оригиналу који се у његовој архиви налази и потом га у року од петнаест дана оверити и вратити општинском суду уносећи у овај оригинални списак измене извршене од стране општинског суда у току месеца јануара.

Потврду потписује претседник и секретар среског односно окружног суда или њихови заступници.

Акт којим општинска управа спроводи исправљени бирачки списак на потврду суду, има да гласи:

Управа општине

. . . . 1933 год.

У

. . . . суду

У прилогу част нам је послати стални бирачки списак са азбучним бирачким списком

ове општине, с молбом за потврду и даљу надлежност у смислу чл. 6 Закона о бирачким списковима.

Прилажу се решења овога суда Бр. . . . и Бр. . . . о накнадном упису и испису из сталног бирачког списка, у смислу чл. 5 Зак. о бирачким списковима, као и сви потребни преписи бирачких спискова и ових решења за архиву суда.

| | | |
|-------------------|----------------------------------|-------|
| Деловођа А. А. | Претсед. општ. управе (М. П.) | Б. Б. |
|-------------------|----------------------------------|-------|

Потврда окружнога (односно среског) суда има да гласи:

. . . . Суд прегледао је овај исправљени стални бирачки списак . . . општине . . . среза . . . бавовине и упоредивши га са оригиналним сталним бирачким списком исте општине, нашао је, да је исправан, да је у свему сачињен по Закону о бирачким списковима, да се састоји из . . . листи и да је у њега уписано свега . . . (и словима . . .) бирача, што се у смислу чл. 1 и 6 Зак. о бирачким списковима овим тврди.

. . . . Суд

Бр. . . .

. . . . 193 год.

у

| | |
|-----------------------------|-------|
| Претседник суда Секретар | А. А. |
|-----------------------------|-------|

Б. Б.

§ 7 – Ако општински суд не поднесе у горе означеном року бирачке спискове надлежном среском односно окружном суду, озј суд ће га позвати да то накнадно учини у року

од пет дана, а у исто време по званичној дужности предузеће што по закону треба за казну одговорних лица. Ако и после овога рока општински суд не поднесе среском односно окружном суду стални бирачки списак, овај суд ће одредити једног чиновника суда, да у року од месец дана, у смислу одредаба овог закона, саставити стални бирачки списак за ту општину.

До коначне потврде ових спискова важиће постојећи списак.

Чиновнику који буде одређен да овај посао сврши издаће се одмах из општинске казу путни трошак и дневница по постојећим прописима о путним трошковима државних службеника за службено путовање, а тај и остали издаци пашће на терет одговарајућих часника.

§ 8 — Овако потврђен списак стајаћестално изложен у општинском и среском односно окружном суду.

Сваки има право да бирачки списак прегледа, препише, обзнати и штампа и да, било за себе, било за другога, тражи његову исправку.

§ 9 — Да је бирачки списак стављен на углед грађанству, мора општински суд обзначити истог дана, кад се ово учини. Обзнати ова у варошима и варошицама (трговиштима) врши се писменим објавама, прилепљеним на упштинским судницама и по улицама а по сеоским општинама још и на начин који је у тој општини уобичајен.

У обзнати мора изрично бити казано, да ће на избору моћи гласати само они, који су у списак уведени.

Обзнати општинске управе има да гласи:

Управа општине . . .

Бр.

. . . 1933 год.

у . . .

Обзнати

На основу чл. 6 Зак. о бирачким списковима Суд потврдио је стални бирачки списак ове општине.

У смислу чл. 8 и 9 Зак. о бирачким списковима управа ове општине ставља ово до знања грађанству, с тим:

а) да ће овај потврђени бирачки списак бити стално изложен грађанству на углед у згради општинске управе као и у Суду;

б) да се исправке у овоме бирачком списку могу тражити најдаље до . . 1933 год.; и

в) да ће на избору моћи гласати само они грађани, који су у овај бирачки списак уведени.

Ово се објављује грађанству ради знања и управљања.

Претседн. општ. управе

Деловођа (М. П.) Б. Б.

А. А.

Чланови општ. управе

В. В.

Г. Г.

§ 10 — Исправка бирачког списка тражи се непосредно писмено или усмено од општинског или среског односно окружног суда, са

право гласа, јер је пао под стечај, о чему при-
лажем уверење надлежног Суда.

Молим општинску управу, да га из сталнога биоачкога списка избрши.

Писмен сам.
Н. Н.

Оверавају:

Деловоћа Предс. општ. управе
А А Б Б

Решење о одбијању увођења у бирачки списак гласи:

Управа општине

Бр. . . .
1933 год.

Y . . .

М. М. из М. представком Бр. . . . тражио је од овога суда да буде уведен у стални бирачки списак ове општине, пошто није уведен, а има право да гласа. За доказ свога тражења поднео је извод из Пописне књиге мушких пунолетних грађана ове општине.

Поднетим изводом из Пописне књиге М. М. би истина могао доказати оправданост свога тражења, да извршном пресудом . . . Првостепеног Суда Бр. . . од . . . 1931 год. није осуђен на једногодишњи губитак грађанске части због дела из § 231 Крив. закона по коме је казну затвора тек издржao . . . 1933 год., од кога му се дана казна губитка грађанске части има рачунати, према чему још није истекла.

Према томе а на основу чл. 10, 11 и 12
Зак. о бирачким списковима управа

Решава

Да се М. М. из М. одбије од свога тра-
жења да накнадно буде уведен и стални бирачки
списак ове општине, о чему га саопштењем о-
вога решења известити, и даље по закону по-
ступити.

Такса за ово решење у смислу чл. 14 Зак. о бирачким списковима није наплаћена.

| | |
|-------------------|--|
| Деловоћа А. А. | Претсед. општ. управе Б. Б. |
| | Чланови општ. управе В. В. Г. Г. |

Формулар деловодног протокола тражења и-
справака бирачког списка гласи:

Деловодни протокол

тражења исправака бирачког списка општине
среза округа

У смислу чл. 15 Закона о бирачким списковима, данас је овај деловодник закључен.

Са тражењем исправке бирачкога списка јавило се по њему . . . лица.

Управа општине . . . Претс. општ. управе

Бр. . . . Б. Б.

1933 год. Чланови општ. управе
(М. П.) В. В.

Г. Г.

Деловоћа

A. A.

Формулар списка тражења исправака бирач-
кога списка гласи:

Списак

тражења исправака бирачкога списка општине
среза округа

У смислу чл. 15 Зак. о бирачким списковима данас је овај список закључен.

Са тражењем исправке бирачкога списка јавило се свега . . . лица; од чега је . . . лица уписано, а . . . лица избрисано из бирачкога списка.

Бр. Б. Б.

. 1933 год. Чланови општ. у

(М. П.) В. В.
Г. Г.

Демовоћа

СЛОВА

§ 11. — По сваком тражењу исправке бирачког списка, општински суд мора донети своје решење у року од пет дана било да тражење усваја или не. Своје решење предаје ономе, који је исправку тражио, одмах чим се јави, у року од пет дана. Ако се решење тиче и кога другога, суд га предаје и овоме службено у истом року.

Предаја решења извршиће се интересованом лицу уз писмену потврду пријема а не-писменом пред двојицом сведока. На случај, да се интересовано лице не пронађе, решење ће му се прилепити на дом пред двојицом писмених сведока, који ће се потписати на доставници заједно са званичником, који је ово решење на дом прилепио.

Ако се не зна ни где је дом интересованог лица, те му се предаје не би могла извршити ни на један од изложених начина, онда ће се решење прилепити на општински дом.

Они, који су одбијени што уз тражење нису поднели доказе, какви се траже у § 10

овог закона, могу поново тражити исправку и поднети доказе, ако рок за тражење исправке не буде уопште истекао.

Али ако општински суд у остављеном року по тражењу исправке бирачког списка не донесе никакво решење, сматраће се, да је потражиоца исправке одбио од тражења и овај ће имати право да се жали непосредно надлежном среском односно окружном суду.

У том случају срески односно окружни суд ће од општинског суда одмах тражити потребна акта и према доказима донети решење, поступајући по ставу другом § 10 овог закона. Ако се исправка тиче и другог лица, срески односно окружни суд ће бити дужан у исто време и овога известити.

Општински суд дужан је у овом случају послати среском односно окружном суду потребна акта у року од 24 сата од пријема захтева (отписа) среског односно окружног суда, којим се иста траже.

§ 12 — Како потраживач исправке, тако и онај кога се исправка тиче, имају право у року од три дана од пријема решења жалити се надлежном среском односно окружном суду.

Ако општински суд одбије молбу потраживача исправке бирачког списка, онда лице, кога се то тражење тиче, ако има шта да изнесе или изјави у своју корист, мора то учинити општинском суду у року од три дана од пријема решења, односно судске доставе (§ 11 ал. 7), јер после решења среског односно окружног суда не може више ништа предузети.

Жалба по првом и изјава по другом ставу овог параграфа предаје се усмено или писмено општинском суду. Жалбе или изјаве суд ће ставити у записник и свакоме, ко затражи, издаће уверење, да је и кога дана жалба или изјава дата суду.

§ 13. — Свако своје решење, донесено по § 11 овог закона, општински суд мора послати по званичној дужности у року од два дана по истеку рока жалби, надлежном среском односно окружном суду на оцену, заједно са свима актима, који се на ово односе. Овај суд ће најдаље за седам дана по пријему акта, донети своје решење којим одобрава или ништи решење општинског суда. У случају жалбе, срески односно окружни суд може и преиначити решење општинског суда. Чим донесе своје решење, срески односно окружни суд истог дана шаље га са свима актима општинском суду, пошто претходно у бирачки списак, који се код њега налази, унесе измену која се и ако се у томе његовом решењу садржи. Решење среског односно окружног суда извршно је.

§ 14 — По тражењу исправке бирачких спискова неће се наплаћивати никаква такса ни по којем раду или акту, нити на исправе, као: изводе из црквених књига, уверења, потврде итд. које су потребне као докази за ова тражења, већ ће се на њима назначити: у којој се намери издају и да се неће моћи употребити као докази без таксе за какве друге

послове. Надлежне власти дужне су потраживачу издати у року од 24 сата све исправе, које се траже ради исправке бирачких спискова.

§ 15 — Кад буде обнародован указ о изборима народних посланика исправке се могу тражити још петнаест дана по обнародовању указа. Свако доцније тражење исправке не утиче на састав бирачког списка, по којем ће се извршити већ расписани избор.

§ 16 — Ако дан избора пада у време од 1 јануара до 25 фебруара закључно, исправљање спискова по званичној дужности одложиће се до после избора и рокови предвиђени у овом закону почињу тећи десет дана од дана избора, у место од 1 јануара. Исправке на захтев појединача моћи ће се и у том случају вршити по одредбама овог закона.

§ 17 — Ко приликом исправке спискова, предвиђених у § 1 овог закона, унесе у список које лице, или неког из списка избрише без образложеног решења, казниће се затвором од три месеца до две године. Ако би број тако уписаных или изbrisаних лица био већи од десет за једно гласачко место, казниће се до пет година затвора.

§ 18 — Ко приликом исправке спискова хотимично пропусти унети у список лица, која је по званичној дужности дужан унети, а која

дотле нису била у списку, казниће се до три месеца затвора или новчано до 3.000 динара.

Тако ће се исто казнити и за случај, ако том приликом намерно пропусти избрисати оне, који су умрли или изгубили бирачко право.

§ 19 — Ако општински суд не поднесе сталне бирачке спискове спрсеком односно окружном суду у року одређеном овим законом, казниће се одговорна лица до шест месеци затвора.

Начелна одлука Опште Седнице Касационога Суда од 21 децембра, 1921 год., Бр. 11605; По чл. 21 Зак. о изборима нар. посланика општински је суд дужан у тамо означеном року послати надлежном првостепеном суду на потврду бирачки списак састављен по члану 20. По чл. 22 тога Закона, ако општински суд до тога дана не пошаље азбучни бирачки списак, првостепени ће га суд позвати, да то накнадно учини у року од пет дана и, у исто време, предузеће по званичној дужности кораке, да се одговорни општински органи казне за неиспуњену дужност, тј. што нису у року послали бирачки списак. Главно се питање сад тиче тога, која су то лица, ти одговорни општински органи (или званичници, како се каже у чл. 22), на које се мисли у чл. 20, 21, 22 и 91, кад се помиње дужност општинскога суда да састави и првостепеноме суду пошаље бирачке спискове? По чл. 88 Зак. о општинама општински суд чине: претседник општине (или његов заменик), два кмета и дјелођа. Већ према томе имало би се узети да на њима лежи ова дужност, да се на време

састави и пошаље бирачки списак, и онда је сваки од њих лично одговоран за неиспуњење те дужности. Али да под општинским судом не треба овде разумети само председника (односно заступника му) и деловођу, или шта више и само једнога од њих, постаје нарочито јасно кад се не тубе из вида и други законски прописи, који долазе после члана 22 а тичу се тражења исправке бирачких спискова. Ту се (чл. 25.—28) говори о решењу општинског суда по таквом тражењу да се неко уведе или избрише из бирачког списка, о достављању тога решења приватноме кога се тиче, и т. д., па се не сме узети да то решава сам претседник као администратор, а најмање сам деловођа. Нема сумње да за састав и одашњање азбучнога списка у првом реду носе старање и одговорност председник и деловођа, али од тог старања и одговорности нису ослобођени ни кметови, јер, ако претседник и деловођа у томе погледу неће или пренебрегавају чинити оно што им је законска дужност, кметови су дужни на време то констатовати изјавом својом код општинског суда или надзорне власти, и само тим путем могу скинути са себе одговорност. — Према овоме чл. 91 у вези са чл. 21 и 22 Зак. о изборима нар. посланика има се разумети тако, да су за несостављање и нешиљање бирачкога списка на време првостепеноме суду одговорни и да могу бити за то кажњени како претседник односно његов заступник, и деловођа, тако и оба кмета. —

§ 20 — Све ове кривице (§§ 17, 18, 19) судиће веће окружног суда.

§ 21 — Послове који се односе на решавање о исправци бирачких спискова у крајевима где нема општинског суда, вршиће општински претстојник (начелник, кнез), или његов заменик заједно са два општинска већника, које ће изабрати општинско веће.

§ 22 — Формуларе бирачких спискова прописује Министар унутрашњих послова.

§ 23 — Уз стални бирачки списак општински суд мора саставити и један заједнички азбучни (абецедни) именик (индекс) свих бирача у општини у којем ће се поред имена сваког бирача означити страна и број бирачког списка, под којим је овај уведен у бирачки списак. При изради првог сталног бирачког списка општински суд ће бити дужан, да овај именик изради у два примерка, од којих један задржати срески односно окружни суд за своју архиву. Окружни суд ће потом службено уводити сваког бирача и у свој азбучни именик.

§ 24 — Општински суд ће сваке пете године преписати оригинални бирачки списак изостављајући оне бираче који су избрисани, а уводећи накнадно уписане. У колико се у већим варошима укаже потреба због нагомиланости аката, срески односно окружни суд може наредити да се тај препис и раније изврши и у два оригинална примерка поново поднесе среском односно окружном суду на потврду, који на тај начин постају стални бирачки спискови.

Прелазна наређења

§ 25 — За прве наредне изборе народних посланика по ступању на снагу овог закона рок предвиђен у § 7 код прве реченице мења се у рок од два дана а рок предвиђен у истом параграфу код друге реченице мења се у рок од три дана; рок предвиђен §-ом 13 код прве реченице мења се у рок од 24 сата а рок предвиђен у истом параграфу код друге реченице мења се у рок од два дана, и рок предвиђен у § 15 код прве реченице мења се у рок од три дана.

§ 25a — Општинске власти по службеној дужности ће у року од три месеца бирачке спискове саобразити измене става 3 § 1 па у року од даљих петнаест дана послати суду на потврду заједно са преписом свих измена бирачког списка, учињених у означеном року од три месеца.

Суд ће поступити сходно §§ 6 и 7.

§ 26 — Овај закон ступа у живот и до-бија обавезну снагу кад се објави у Службеним новинама.

(Закон од 6 септембра, 1931 год., обнаро-дован је у Бр. 207—LXVI Службених новина од 9 септембра, 1931 год.)

Закон од 20 јула, 1934 год., о изменама и

допунама обнародован је у Бр. 169—XIII од 25. јула, 1934 год. *REDAKCIJSKO VECU I
DOKUMENTACIONU DEJATNOST*

Inv. бр.

5060

SIGN.



34979